

SLOVENSKI NAROD

Iznajz vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznika. — Inerati do 50 peti vrt & Din 2, do 100 vrt & Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3, večji inerati peti vrt & Din 4. — Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — Slovenski Narod celja mesečno v Jugoslaviji Din 12.- za inerativno Din 25.- Rokopisni se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Strommayerjeva 2b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 25. — CELJE: celjsko uredništvo: Strommayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Politična hranilnica v Ljubljani št. 10.551.

Nove akcije angleške diplomacije:

Beckova pot v London vznemirja Berlin

Anglija hoče preprečiti razcep Evrope v dva ideološka tabora, Poljska pa sklenitev zapadno-evropskega pakta brez njene udeležbe

Berlin, 24. oktobra. b. Uradno sporočilo iz Varšave, da bo poljski zunanji minister na direktno povabilo angleškega zunanjega ministra Edena v prvi polovici meseca novembra odpotoval v London, je zbudilo v tukajšnjih političnih krogih izredno pozornost. Po prvem iznenadenju, ki ga je Berlin doživel ob nedavni izmenjavi obiskov med šefoma francoskega in poljskega generalnega štaba, kateri je kmalu po ženevskem zasedanju sledil Beckov obisk v Parizu, in nič manjšem presenečenju ob Beckovem povratku, ko se je prvič po obnovi poljsko-nemških odnosov zgodilo, da se je Beck vračal domov — mimo Berlina, je napoved Beckovega obiska v Londonu za nemške diplomate tretji, to pot še posebno hud udarec.

Angleška politika posega na evropski vzhod

Nemčija se Angliji tudi v dobi največje evropske napetosti ni hotela odtujiti in je vedno igrala napram Londonu dvojno igr: uradno za zunanji svet, privatno pa za kulise. Edenovo povabilo Becku si sedaj v Berlinu tolmačijo tako, da si boče odslej Anglija v svoji zunanji politiki mimo Nemčije in brez nje ustvarjati svoje

pozicije tudi tam, kjer to Nemčiji ni posebno ljubo — na evropskem vzhodu. Očitno je namreč tendenca Varšave, da hoče nuditi Londonu priliko za aktivnejši poseg v to evropsko področje, kamor se Anglija doslej ni preveč mešala. Toda že po nürnberškem kongresu je bila očita namera Londona, da pridobi Poljsko za nekakšno politiko nevtralnosti sredi med dvema frontama, ki sta tedaj grozili Evropi. Skratka, razcep Evrope v dva sovražna ideološka tabora, ki je tako pri srcu Berlinu, ni bil Londonu nikdar simpatičen in je bil zato ves ta čas pridno na delu, da tak razcep prepreči predvsem tam, kjer bi bil najbolj nevaren, na ozemlju sredi med glavnima antagonistoma naših dni: Nemčijo in Sovjetsko unijo. V tej angleški politiki je očita protinemška ost.

Poljska se boji novega sporazuma med velesilami

Beckovi razgovori v Londonu pa utegnjo imeti po mnenju berlinskih krogov še drug namen. Nemško časopisje je že po nedavni izmenjavi poljsko-francoskih obiskov namignilo, da želi Poljska preprečiti, da bi se pogajanja za sklenitev zapadnega pakta vršila brez vednosti in soudeležbe

Poljske. Poljska vidi v tem nevarnost novega sporazuma med velesilami, proti kateremu je že pred leti z vso odločnostjo nastopila. Še več, Poljska je celo že pri pogajanjih za stari Locarno leta 1925 zahtevala, da se vpogajanja vnesejo tudi vzhodnoevropska vprašanja, ki se morajo vselej razpravljati istočasno z zapadnoevropskimi, če se v resnici misli na mir v Evropi. Teh momentov iz poljske zunanje politične borbe se v berlinskih političnih krogih spominjajo prav te dni, ko je napovedan Beckov obisk v Londonu, ker domnevajo, da bo Poljska ponovno postavila zahtevo, da se pri novih pogajanjih ne preze nje in evropskega vzhoda sploh. To pa seveda nikakor ne gre v berlinske račune. Da pripisujejo v Berlinu izredno važnost temu obisku, se vidi že iz tega, da poudarjajo danes vsi nemški listi, da bo Becka sprejel tudi angleški kralj Edvard, kar pomeni, da bo to po smrti Jurija V. prvi uradni sprejem tujega državnika na angleškem dvoru.

Varšava zadovoljna

Varšava, 24. oktobra. b. Napoved Beckovega obiska je vsa tukajšnja javnost sprejela z zadovoljstvom na znanje. To zadovoljstvo so opravičili tudi prvi komentarji nekaterih poljskih listov, ki si tolmačijo Beck

kov obisk kot težnjo Poljske, da bi se vrnila v morebitna pogajanja za sklenitev novega varnostnega pakta na evropskem zapadu in s tem poudarila svojo odločno voljo po vključenju v kolektivni varnostni sistem. Formalno se Beckova pot v London pojasnjuje kot vrnitev Edenovega obiska v Varšavi leta 1935, toda gotovo je, da bosta oba ministra izrabila to priliko za temeljito izmenjavo misli glede vseh evropskih, posebno pa vzhodnoevropskih vprašanj.

Podpis sporazuma

Rim 24. oktobra. b. Po informacijah iz Berlina so tam danes podpisali sporazum, ki je bil dosežen med Ciano in Neurathom, o odnosu Göringom o bodočem sodelovanju med Italijo in Nemčijo. Poučenih krogih zatrjujejo, da ne gre za formalno pogodbo, marveč samo za pismeno ugovoritev dosežene soglasja. Sporazum dočeta med drugim, da število udeležencev lokarnske konferenec ne sme presegati dotedanjega števila držav, ki so podpisale to pogodbo. Napram Društvu narodov bosta Italija in Nemčija še nadalje zavzemali enotno in negativno stališče. V pogledu gospodarskega sodelovanja je bil dosežen sporazum, zlasti glede Podunavja in posebej glede Avstrije. Na zahtevo Italije je Nemčija pristala na to, da prizna uporniško vlado v Španiji, Italija pa bo po drugi strani podpirala nemško borbo proti komunizmu.

Vedno večja napetost zaradi Španije

Rusija je odpovedala nevtralnost, Portugalska pa je prekinila odnose z Madridom

Pariz, 24. oktobra. r. Zadnje dni se je napetost zaradi Španije silno poostila in težko je napovedati, kako se bodo dogodki dalje razvili. Rusija je večeraj izvršila svojo grožnjo in izstopila iz odbora za nevmešavanje v španske zadeve ter se s tem tudi odrekla nevtralnosti. Svoj korak utemeljuje s tem, da so druge države, zlasti Nemčija, Italija in Portugalska kršile prevzete obveznosti glede nevtralnosti in pod krinko nevtralnosti zalagale upornike z orožjem, letali in strupenimi plini, dočim se je legalno madridsko vlado bojkotalo. Zaradi tega je tudi Rusija prisiljena odločiti se nadaljnji nevtralnosti in javno prisločiti na pomoč madridski vladi.

Ta korak Rusije je izzval v londonskih krogih veliko zmedo. Odbor za nevmešavanje je sredi zasedanja pozno v noč, vendar pa ni prišel do konkretnega sklepa. Nemčija, Italija in Portugalska se slej ko prej otapa ruskih obtožb, medtem pa še nadalje zalagajo upornike z vsemi vojnimi potrebščinami.

Dočim si v Londonu prizadevajo preprečiti nadaljnje komplikacije, pa se dogodki razvijajo z naglico v znaku naraščajoče napetosti. Danes je portugalska vlada objavila, da z današnjim dnem prekinja diplomatske odnose z madridsko vlado ter je svojemu poslaniku brzojavno naročila, naj takoj zapusti Madrid in odpotuje v Lizbono. V tukajšnjih krogih sodijo, da se je Portugalska s tem odkrito postavila na stran španskih upornikov, da bi tako parirala korak Rusije. Ni dvoma, da se za Portugalsko skrivata Italija in Nemčija, ki bosta mogli sedaj preko Portugalske neovirano pošiljati pomoč upornikom.

Tudi Rusija ne drži križem rok. Sredi je krenilo iz Crnega morja 26 velikih transportnih parnikov, natovorenih z najrazličnejšimi vojnimi potrebščinami, zlasti letali, strojnimi, topovi, municijo in plinskimi bombami. Računajo, da bodo te ladje v dveh dneh prispele v španske luke. Zatrjuje se tudi, da bodo Rusi poslali na pomoč tudi vojsko. Katalonija je bila večeraj proglašena za sovjetsko republiko, tako da imajo tudi Rusi priliko, preko Katalonije pomagati madridski vladi.

Zaenkrat se torej ni bati, da bi se konflikt zaradi Španije razširil na ostalo Evropo, vendar pa se bo zaradi teh dogodkov še bolj povečala napetost med Moskvo in Berlinom, kar bo zelo otežilo konsolidacijo razmer v Evropi.

Iz vladnega tabora

Madrid, 24. oktobra. AA. Na vzhodnem bojišču pri Naval Carneru in Illescu nadaljujejo uporniki svojo ofenzivo. Vladne čete se junaško bore in so na mnogih krajih prisilile upornike k umiku. Uporniško letalstvo nadaljuje svojo akcijo, protiletalsko topništvo in letala vladnih čet pa nastopajo povsod z uspehom. Vrhovno poveljstvo vladnih čet je poslalo četam, ki se bore na fronti pri Naval Carneru, čestitko za njihovo junaško zadržanje. Uporniki si prizadevajo, da presekaajo železniško zvezo med Madridom in Ciudadom Realom, toda vsi njihovi dosedanja poskusi so se izjalovili. Vladne čete so ustavile njihov napad v tem odseku. Del železniške proge, ki jo so uporniki pokvarili s topniškimi obsestreljavami, je sedaj popravljen in se neovirano vrši železniški promet na tej progi. Vlada pa je v varnostnih razlogov ustavila železniški promet med Aranjuesom, Alcazarjem in San Juanom.

Izmenjava talcev

London, 24. oktobra. b. Napovedana pogajanja o izmenjavi na obeh straneh se nahajajočih talcev se vneto nadaljujejo s posredovanjem londonske vlade. V mestu Hendaye na špansko-francoski meji se kot zastopnik uporniške junte iz Burgosa nahaja bivši španski poslanik v Londonu Merry del Val, angleško vlado pa zastopata kot posredovalca poslanik Chilton in poslanski tajnik Scott. Ta je danes odpotoval v Madrid, da bi bil navzoč pri tamkajšnjih paralelnih pogajanjih, ki jih vodi odpravnik poslov angleškega poslanstva Forbes s španskim zunanjim ministrom del Vayom. Scott bo obvestil Forbesa in Del Vaya o predlogih uporniškega zastopnika in njegovih pogajanj z angleškim poslanikom v Hendayu. Tu pričakujejo, da bodo pogajanja uspešna in da se bo na ta način preprečilo prelivanje krvi nedolžnih talcev.

Propagandno ministrstvo v Rumuniji

Bukarešta, 24. oktobra. g. Rumunska vlada namerava ustanoviti samostojno ministrstvo za tisk in propagando, v katerem bi se združili vsi oddelki raznih ministrstev, ki služijo tisku in propagandi. Ako bi se pojavile težkoče se bo v ministrskem predsedništvu ustanovilo državno podtajništvo za tisk in propagando.

Rydz Smigly postane poljski maršal

Varšava, 24. oktobra. b. Na dan prošlave poljske samostojnosti dne 11. novembra t. l. bo vrhovni inspektor poljske armade general Rydz Smigly imenovan za maršala. Ta naslov je doslej nosil samo pokojni Piłsudski.

Razkol med francoskimi radikali postaja vedno očitnejši

Na kongresu stranke se jasno ločita dva tabora: za in proti ljudski fronti

Pariz, 24. oktobra. w. Bojno razpoloženje na kongresu radikalno-socialistične stranke je tudi danes trajalo dalje. Komisija, ki bi morala izdelati dnevni red o splošni politiki stranke, se še ni mogla sporazumeti. Ne glede na to, da sta se na kongresu stranke pojavili dve skupini, skupina pristašev ljudske fronte in skupina nasprotnikov te fronte, se je pojavilo tudi dvojje novih vprašanj, ki sta značilni za postritev notranje-političnih razmer v Franciji. Danes je govorilo o »fasiističnih« in »komunističnih« radikalnih socialistih. Kot vodja zadnjih se imenuje minister za zrakoplovstvo Pierre Cot.

Zunanje-politični odbor stranke se je danes zredil na besedilo zunanje-političnega dnevnega reda. Resolucija naglašala, da je radikalno-socialistična stranka trdno odločena, da izvede duh mednarodnega sodelovanja za francosko varnost in čestita zunanjemu ministru Delbosu, da je zgradil svoje delovanje v zunanjem ministrstvu na tej podlagi. Dalje veli resolucija, da so radikalni socialisti prepričani o nevarnosti ideoloških križarskih vojn, ki grozijo razcepiti Evropo v dva sovražna tabora ter opominja na to, da je republikanska Francija odločena, da se ne bo vmešavala v notranje zadeve drugih držav, kakor tudi ne bo trpela tujega vmešavanja v francoske zadeve. Resolucija izraža željo po večji

učinkovitosti pakta DN, po objavi in nadzorstvu oboježenja ter željo po obnovi mednarodne izmenjave blaga. Radikalno-socialistična stranka čestita vladi k njeni politiki nevmešavanja v španske zadeve, ter izraža željo, naj bi Francija v sporazumu z drugimi evropskimi državami nadaljevala svojo iniciativo, da se ukinejo strahote državljanske vojne in da se izmenjajo talci in ujetniki.

Davi je imela splošna politična komisija stranke dolgo sejo, ki ji je predsedoval Daladier. Po mnenju nekaterih govornikov je treba v notranjosti ohraniti red in spoštovanje zakonitosti v vseh oblikah. Zaradi tega je izključnost radikalov v narodni fronti nujno potrebna. Drugi so zopet govorili o dvolični vlogi komunistov. Sedanje nezno stanje v notranjosti kakor v zunanji politiki je posledica akcije komunistične stranke, ki je zelo nevarna. Neki govorniki so zahtevali, naj stranka ohrani dosedanje sodelovanje s socialisti. Kongres stranke naj zopet potrdi svoja načela o redu in spoštovanju lastnine. Stranka naj poudari demokratske svobode. Stranka naj tudi ne izključuje sodelovanja z gotovimi elementi na desnici. Mnogi govorniki so govorili za izravnano nasprotje. Na popoldanski seji bo skušal Chautemps najti kompromisno stališče.

Bitka sredi abesinskega pragozda

Abesinci se še vedno upirajo — V nezasedenem ozemlju se bijejo krvavi boji

Adis Abeba, 24. oktobra. o. Iz Samare poročajo, da je prišlo v pragozdni obreki Džabasiri na poti med samostanom Ageremarijatom in vasjo Daniso severno mesteca Gatala do hudega spopada med oddelki italijanske vojske in Abesinci pod vodstvom fitaorarija Volde Sematija in dedžasa Arage. V onih krajih prodira sedaj kolona pod poveljstvom divizijskega generala Geloa. Poleg italijanskih oddelkov je v njegovi koloni tudi več tisoč dubatov in somalskih Arabcev. Kolona je prodirala le počasi, ne le zaradi izrednih terenских težav, nego tudi zaradi tega, ker so jo venomer napadali abesinski četniki. Da bi se iznebili nasprotnika, so ga akuzali obkoliti. Zato je bil že znani polkovnik Martini z nekaj tisoč vojakov odposlan proti Daniši, da bi napadel nasprotnika od zadaj. Martini je moral pridirati skozi pragozd in po terenu, ki je v njem polno prepadov, votlin in močvirnatih ozemlja. Topništvo, ki mu je bilo pridruženo, se je moralo po 10 km pti spet vrniti nazaj v glavni tabor italijanske vojske.

Nenadoma so Martinijeve oddelke sredi pragozda obkolili Abesinci in prišlo je do

silnega spopada. Italijani so sprejeli borbo na nož in so se branili tudi s posebnimi ročnimi granatami, ki imajo veliko razstreljivo moč. Po hudem boju so se morali Abesinci umakniti. V bojih je padel tudi dedžas Araga. Na obeh straneh je bilo več sto mrtvih in ranjenih.

Nazadovanje rojstev v Avstriji

Dunaj, 24. oktobra. AA. Uradniška zbornica je sklenila ustanoviti v svrhu olajšanja sklepanja zakonov fond z začetno glavico 100.000 šilingov. Iz tega fonda bodo dobivali javni nameštenci in delavci brezobrestna posojila, vračljiva v petih letih. Ustanovitev fonda utemeljujejo s katastrofalnim padanjem porodov zadnja leta.

Železniške nesreče

Bukarešta, 24. oktobra. w. Na rumunsko-češkoslovaški meji sta trčila skupaj avtobus in osebni vlak. Osem ljudi je bilo ubitih, 40 pa po večini hudo ranjenih.

Kupuj domače blago!

Iz domače politike

Stranka, ki nima korena v narodu

Nasprotno časopisje je tekom zadnjega poldrugega leta našo stranko že nešteto krat položilo v grob, zadnje mesece pa svetlo zatrjuje, da JNS razpada in da bo prav v kratkem res razpadla, češ da nima »korena v narodu«. Na te besede in obenem smešne trditve odgovarja glasilo bivšega ministra Demetroviča in pravi: »Dasi se brez »korena v narodu« ne more organizirati kongresa stranke, kakršnega je, nahaajoč se v opoziciji, priredila z več kakor 700 delegati — kmeti, delavci in meščani JNS 30. junija t. l. v Beogradu, dasi ima JNS v vseh devetih jugoslovenskih banovinah svoje kmetijske in mestne organizacije, dasi kaže JNS pri občinskih volitvah povsod svojo življenjsko moč (samo en zgled: absolutna večina v vsem okraju Teslić v vrbaski banovini), dasi v časopisih zelo često prihajajo čeprav kratka poročila o shodih, konferencah in sestankih JNS po vsej Jugoslaviji, — vendar časopisi putentiranih demokratov stalno mlitijo isto prazno slamo: da JNS nima »korena v narodu«. Ta trditve je tako otročja in absurda, kakor bi bila trditve, da ideja narodnega in državnega edinstva nima korena v narodu! Iz kakšnega vraga so potem vznikli stotisoči jugoslovenskih nacionalistov v Jugoslaviji, ako niso iz naroda? Toda o korenu navadno mnogo govore oni s slabim korenem. Tako brbljajo o njem agitatorji onih starih strank, katerim je koren že izginil v narodu in ne daje strankam nobenih sokov več. A kar se tiče JNS, je njena sveta dolžnost, da iztrebi to gnilo korenje in plevelj okrog njega in preorje zemljo z novim jugoslovenskim plugom. Nasprotniško časopisje bi torej storilo pametneje, ako bi poskušalo najti sredstvo, s katerim bi uničilo črve, ki glodajo korenje njihovega strankarskega organizma, za naš koren v narodu pa jih naj ne boli glava!...

Volilno gibanje na Pobrežju

Pobrežje ima kar štiri kandidatske liste: listo z nosilcem Matijo Volkom, dosedanjim županom, listo Karla Stržme, lista Blaža Železnika in končno listo P. Fariča.

Kdo danes ne pozna našega dobrega Matije Volka? Od zgodnjega jutra pa do poznega večera je na delu za gospodarski procvit in kulturni napredek svoje občine. Oskrbel je nam prepotrebno tezensko železnico postajališče. Izvedel je po težkih naporih tudi obsežno elektrifikacijo. Uredil je ceste in zgradil novo cestno zvezo iz Tezna na Pobrežje. Razen tega je skrbel tudi za socialno podporo občinskih revežev. Kot predsednik Rdečega križa je vsako leto o Miklavžu in božiču poskrbel, da so bili revni otroci obdarovani z obutvijo, obleko in slaščicami. Njegovo delo je našlo priznanja pri vodstvu Rdečega križa, ki ga je za to odlikovalo s častno svetinjo. Matija Volk je na glasu kot zgleden poštenjak in vzoren gospodar, ima torej vsa svojstva, ki jih mora imeti vsa občina, občina, kakršna je Pobrežje. Vsa občina ga pozna kot takega, pozna tudi njegove sodelavce, zato tudi ne bo za nikogar težko si izbrati izmed štirih list — prvo, Matijino!

Čegav je Zagreb

Dr. Drašković piše v »Mladi Hrvatski«: »Živio hrvatski Zagreb« kriče z vseh strani, hoteč s tem dokazati dejstvo, ki je splošno znano. Vsakomur je jasno, da je Zagreb srce hrvatskega naroda, njegovo vedno kulturno, socialno in politično središče in da ne more biti drugačno, kakor hrvatsko. Toda ta naš Zagreb, vsem Hrvatim milejši in najdražje mesto, ni na žalost hrvatski, on je — židovski! Pisec nato opisuje, kako so se Židje polagoma poselili vseh trgovin, obrti in denarnišva v Zagrebu in prihajajo do tega-le zaključka: Pride trenutek, ko bodo Hrvati morali stopiti v borbo proti največjemu zlu v hrvatskem gospodarstvu, ako bodo hoteli ostati na svoji zemlji svoj gospod! V tej neizogibni borbi bo najboljši in najmočnejše orožje v rokah hrvatskih gospodarstvenikov čvrste in organizirane vrste, sloga, pošteno in vztrajno delo, malo besed, a mnogo dela, mnogo slege in zopet mnogo dela! Od mnogo besed pa malo dela bo propadlo še tisto malo hrvatskega gospodarstva, ki še danes obstoja. Torej odločimo se! Dovolj je besedi! Pričnimo se delom, z vztrajnim, poštenim, tihim delom brez krika in vika. Hrvatsko gospodarstvo mora biti v rokah Hrvatov! Šele potem bomo lahko resno zaklicali... Življa Hrvatska! — Prav radovedni smo, kdaj bodo Hrvati začeli izvajati ta načrt in kdaj bodo prešli od besed k dejanjem.

Borzna poročila.

Carib, 24. oktobra. Beograd 10. Pariz 20.27, London 21.27.75, New York 435.25, Bruselj 73.28, Milan 22.95, Amsterdam 234. Berlin 174.50, Dunaj 75. Praga 15.40, Varšava 81.90, Bukarešta 3.25.

Ljubljanske občinske zadeve

Delavski dom bo razširjen — Novi župan v Trnovem in novi direktor ženske realne gimnazije

Ljubljana, 24. oktobra.

Snoči se je zopet sestel ljubljanski mestni svet. Župan dr. Adlešič se je ob otvoritvi spomnil 8. oktobra umrlega banskega svetnika Antona Mencingerja, ki je vodil v času od 7. oktobra 1926 do 18. januarja 1928 posle mestne občine kot vladni komisar, ter v visoki starosti umrlega meščana Frana Jenka, ustanovitelja in častnega predsednika Slovenskega zidarskega in tesarskega društva, končno pa je poročal, da mu je odbor za zidavo cerkve na Barju sporočil zahvalo, ker se je posrečilo dobiti prostor za zidavo cerkve z zamenjavo mestnega sveta ob cesti pred barjansko šolo.

Finančne zadeve

Nato je mestni svet na predlog načelnika finančnega odbora prof. dr. Dermastja rešil celotno vrsto ugovorov zoper predpis mestne gostišnice, vodarine, kanalske pristojbine in prirastkarine. Za stroške in plačila poravnave v pravdi mestnega podpravnatelja Ivana Lauterja proti mestni občini je mestni svet dovolil poseben kredit. Podpravnatelj Lauter je namreč tožil mestno občino, ker ni bil kot upokojenec preveden po novi službeni pragmatiki ter je uveljavil zahtevo po izplačilu razlike 188.980 Din, za katero je bil oškodovan. Ker so pravniški mnenja, da bo mestna občina pravdo izgubila in je pravni zastopnik občine priporočal poravnavo, je bila tudi sklenjena v smislu, da plača občina podpravnatelju Lauterju polovico njegovih zahtev 94.390 Din v treh obrokih. Prvi obrok zapade 10. novembra in je kredit 30.000 Din za ta obrok mestni svet odobril. Za prenovitev Walderjeve hiše v Beethovnovi ulici za uradne prostore, ki bodo služili gospodarskemu uradu, nadalje okrajnemu cestnemu odboru in policijski šoli ter za instalacijo telefonske napeljave je mestni svet dovolil kredit 28.000 Din iz proračunske rezerve, nato tudi kredit 10.000 Din za nepredvidene stroške pri regulaciji Ljubljane. Pravilnik upr. mestnih nepremičnin, ki dovoljuje upravnemu odboru, da sme odpisati eventualne najemnine, je bil izpremenjen v toliko, da mora take odpise predlagati finančnemu odboru uobziroma. »Marijinemu domu« je bila odpisana naknadno predpisana kanalska pristojbina 8.598 Din za 5 let nazaj.

Novo semenišče

pri Sv. Krištofu

Na poročilo načelnika gradbenega odbora dr. Steleta je mestni svet odobril izpremembo regulacijskega načrta pri Sv. Krištofu na stavbišču, kjer bo stalo novo »Baragovo semenišče«. Nezazidani del pokopališča pri Sv. Krištofu se bo preuredil po Plečnikovem načrtu v semeniški vrt.

Povečanje Delavskega doma

Kakor znano, je Javna borza dela odobrila za razširjenje Delavskega doma potrebnih posojilo. Prizidek k Delavskemu domu bo obsegal prostore za razširjenje delavskega azila, poleg pa stanovanjski objekt. Stroški za razširjenje Delavskega azila bodo znašali nekaj nad 1.126.000 Din, za stanovanjski objekt nad 307.000 Din, za inventar pa 282.000 Din, skupno okroglo 1.720.000 Din. Na predlog tehničnega odbora je mestni svet sklenil, da se odobri zgraditev prizidka k Delavskemu domu.

Razne zadeve

Nadalje so bili sprejeti še predlogi nekaterih drugih odborov. Tako je bilo izdano dovoljenje za gostilno Alojziju Fabjanu v Tavčarjevi ulici št. 4. Pritožba Josipa Škerla zaradi odpovedi prodajnega prostora na Vodnikovem trgu je bila zavrnjena. Rešeno so bile nekatere prošnje za zagotovilo sprejema v domovinski zvezi ter izpolnjen pravilnik o rabi orožja za mestne trošarinske uslužbenke. Kot zastopnika mestnega sveta za poletni pregled mestne blaginje na podlagi zakona o mestnih občinah sta bila določena načelnik in podnačelnik finančnega odbora prof. Dermastja in Gerzinič. Podružni cerkvi v Kosezah se dovoli prodaja neke parcele ter poraba izkupička za zgraditev nove župne cerkve. V razsodišče za reševanje pritožb v mestni delavski zavarovalnici so bili imenovani mestni svetniki dr. Kušej, dr. Kamušič, Kozarnik, Likar in Sušnik.

S tem je bil dnevi red izrpan. Župan dr. Adlešič je odkazal pristojnim odborom, da nekatere samostojne predloge, med njimi m. s. Babnika o popravilu Vodnikove ceste in omogočenju boljše zveze med njo in Celovsko cesto, nakar je zaključil javno sejo.

Tajna seja

S tem je bil dnevi red javne seje izrpan. Sledila je tajna seja.

Za župnika v Trnovem je bil imenovan župan in dekan Janko Čegar v Moravčih. Skupaj je bilo sedem kompetentov. Obenem je mestni svet izrekel dosedanjemu župniku Francetu Finžgarju zahvalo za njegovo delo v župniji.

Za tiskovnega referenta je bil imenovan z večino glasov Jožef Vombberger, pisatelj in novinar, sedaj urednik »Slovenca«, namestitev je do 31. decembra 1. l. poskusna, skupno so bili trije kompetentci.

Za direktorja mestne ženske realne gimnazije je bil imenovan z večino glasov dr. Anton Bajec, profesor tega zavoda.

Pritožbi dveh mestnih zdravnikov zaradi posttrajnih zaslužkov sta bili zavrnjeni. Mestna uradnika dr. Anton Dolinar in Slavica Jelenc sta napredovala s 1. septembra v 4. plačilno stopnjo. Razen tega je bila priznana vdovnina vdovi pokojnega mestnega gasilca Gasperja Kumija.

Grobovi koroških junakov kličejo

Nekateri grobovi so celo izven pokopališkega zidu na neblagoslovljeni zemlji

Ljubljana, 24. oktobra.

Legija koroških borec si je mimo drugih ciljev, ki zadevajo žive, nadela tudi nalogo, da skribe za dostojen prostor in zadnje počivališče svojih mrtvih tovarišev. V Legiji se je pričelo živahnije življenje. Šele sedaj po združitvi v enotno organizacijo v Zvezo borec Jugoslavije. Mimo drugih vprašanj se je na sejah Legije šele zadnji zadnji čas obravnavalo tudi vprašanje grobov za svobodo na svetih koroških tleh padlih dobrovoljcev ter borec, pri čemer pa se zaginja pred javnostjo črna nevarnost domovine. Kako so oskrbovani grobovi koroških junakov in kakšna so njih počivališča?

Podpolkovnik g. Masek, sam koroški borec in član Legije koroških borec, je na podlagi podatkov, zbranih v Dravski stalni vojni bolnici, pri upravi pokopališča pri Sv. Križu ter župnem uradu na Viču ugotovil, da leže pokopana trupla za svobodo koroške zemlje, za čast Jugoslavije padlih junakov celo izven pokopališkega zidu pri Sv. Križu, na neblagoslovljeni zemlji, med šaro in ščavjem. Oskrbovani so le nekateri grobovi, za katere skrbijo svoji umrli, dočim so grobovi ostalih zanemarjeni in celo že izravnani z zemljo.

Na pokopališki parceli 29. vrsta I. trohne kosti koroškega borca Dušana Kozulja, ki je padel pri Podroščici. Ta grob ima lesen križ, ki so ga postavili koroški borec lani. Zdaj je šele ugotovljeno, da leži v istem grobu tudi še dva Kozuljeva tovariša in sicer Franc Mlakar ter France Šuštar, ki sta oba padla 10. I. 1919 pri Podroščici. Na parceli št. 30. I. vrsta, grob 9. počivajo padli dobrovoljci: Ciril Skvarčan, Vekoslav Plečnik ter Alojz Gofjak. Na parceli št. 31. vrsta V. grob 10. počivata dobrovoljec učitelj Josip Pečovnik in naoprotnik v boju, hajdverovec Maks Wuttmann, ki je kot vojni ujetnik podlegel ranam v vojni bolnici v Ljubljani.

Na parceli št. 55. vrsta X. grob 11 počiva podporočnik srbke vojake, čunogorski rojak Novaković Radula, ki je žrtvoval svoje mlado življenje na koroški fronti. Svoj lastni grob imata na parceli 6. vrsta VIII dobrovoljec Boris Kostanjevec in na parceli 64. vrsta II. podporočnik Milan Kvarčič, ki sta padla oba v boju pri Podroščici. Na viškem pokopališču sta pokopana dobrovoljca Ivan Štrukelj in Josip Kocjančič, pri D. M. v Polju pa podporočnik Pavel Širnik, ki je padel pri Borovljah. Dva viška domačina in sicer dobrovoljec An-

ton Willenpart ter Josip Kocjančič, sta na viškem pokopališču omenjena na spominski plošči, a leže njih kosti v grobovih v Cvetni vasi na Koroškem.

Vsi grobovi, razen onih za katere skrbijo svoji, so v skrajno žalostnem in več kot zanemarjenem stanju. Parcele št. 29, 30 in 31, kjer počivajo koroški dobrovoljci, so prava gnojna. Za grob podporočnika Novakovića Radula se od 1. 1919 ni briga nihče in ga je bilo mogoče najti samo po tem, ker so grobovi desno in levo v gotovi razdalji, vmes pa je prazno mesto in je bil grob označen po številki v knjigah pokopališke uprave. Najbolj žalostni pa je pogled na parcelo št. 69, ki je sploh izven pokopališkega zidu. Parcela je podobna smetišču in najdes tam poleg ščavja stare loce, cunje, odvržene škafije itd. In na tej parceli počivata v grobovih tudi koroška dobrovoljca Anton Japelj in Stefan Keferle, ki sta padla 10. I. 1919 pri Podroščici.

Čast nas vseh zahteva, da se poleg Legije koroških borec zavzamemo za ureditev grobov za svobodo padlih junakov. Stvar javnosti je, da dobe pozabljene koroške žrtve, v kolikor bi na to pristali svoji padli, skupno grobišče, ki pa naj bi ga krasil dostojen spomenik. In to, da ne bo treba govoriti s Cankarjem, ki je nekoč dejal tudi: Domovina, ti si kakor... vlačuga!

Protituberkulozni dispanzer v Trbovljah

Trbovlje, 22. oktobra.

Tukajšnji protituberkulozni dispanzer je tudi v preteklem mesecu s hvalovredno pomočjo uspešno opravljal svoje samaritansko delo. Pregledanih je bilo zopet 163 bolnikov, od katerih se pri 5 moških in 80 ženskah ni mogla ugotoviti jetična obolenost, pri 30 moških in 28 ženskah se je ugotovila jetična, od tega pri 20 moških in 12 ženskah odprta, dočim se je glasila pri 4 moških in 8 ženskah diagnoza na drugo bolezen. Zaradi posveta je obiskalo dispanzer 44 ljudi, zaščitna sestra dispanzerja pa je obiskala na domu v Trbovljah 85 bolnikov, izven Trbovlj pa 23. V bolnico je bilo oddanih 7 bolnikov. Na röntgenu bratovske skladišne je bilo pregledanih 135 bolnikov, medtem ko je bil pregledan 26 bolnikov. Tuberk. reakcija je bila izvršena pri 119 bolnikih, sedimentacija krvi pri 33 bolnikih, pneumotoraks pa je bil dan 30 bolnikom. Bolniki so sprejeli 840 l. mleka. Za-

ščitna sestra je imela v tem času 5 enournih predavanj na Gospodinjski šoli na Vodah.

Ve prednji podatki dovolj jasno dokazujejo, kako ogromnega pomena je tukajšnji dispanzer v zdravstvenem pogledu za prebivalstvo rudarskih revijev in okolice. Dan za dnevom, teden za tednom in mesec za mesecem se množe vrste onih nesrečnikov, ki jih je neusmiljena usoda udarila s to strašno boleznijo. Pred leti so bili ti nesrečniki še prepusteni počasnemu hiranju in zapisanji smrti, danes pa vidijo v dispanzerju edino rešitev; saj je nečimtim rešil življenje v zadnjih letih svojega delovanja, brezštevni bolni na skoro popolnoma povrnil zdravlje. Sistematično delo, s katerim zažene PT-dispanzer širjenje te strašne ljudske kuge med prebivalstvom rudarskih revijev in okolice, je rodilo že lepe uspehe in če se bo nadaljevalo v dosedanjem obsegu, potem smemo upravičeno pričakovati, da bo odstotek jetičnosti med prebivalstvom naših krajev v prihodnjih letih še bolj nazadoval. Pogoj za uspešno delo dispanzerja pa so dovoljna denarna sredstva, ki naj bi jih nudili merodajni činitelji vsaj v dosedanj meri tej človekoljubni ustanovi.

Razstava českoslovaške knjige

Ljubljana, 24. oktobra.

Razstava českoslovaške knjige, ki bo slavno odprta na českoslovaški državni praznik v sredo 28. t. m. zvečer in ki ji prireja akademski sekcijski Jugoslovensko-českoslovaške lige v Ljubljani, s sodelovanjem glavnega odbora in posebne praeškega komiteja pri Slovenskem uradu v Pragi, utegne biti prireditel, karšne Ljubljani a še ni videla. Delavni odbor je prejel iz Českoslovaške okrog 1.700 knjig. Največji pomen te razstave je poleg njenega propagandno slovenskega smotra ta, da so ob priliki razstave razna českoslovaška oblastva in zavodi darovali velike količine českih in slovaških knjig za različne naše ustanove. Med darovalci stoji na prvem mestu: Čsl. ministrstvo prosvete in zunanje ministrstvo, Slovenski ustav, Drž. statistični urad, Pravniška fakulteta praške univerze, Filozofska in Prirodopisna fakulteta iste univerze, Slovaška Matica, Fakulteta estalih čsl. univerz in skoro nepregledna vrsta založb poleg vseh znanstvenih knjižnih ustanov.

Te knjige so, v kolikor se ne bodo vrstile, namenjene za ljubljansko študijsko knjižnico, Pravniško in druge fakultete Aleksandrove univerze ter za tri knjižnice, ki jih namerava osnovati čsl. prosvetno ministrstvo v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Že iz tega bežnega pregleda je razvidno, da bo nudila razstava pregled vse sodobne českoslovaške znanstvene in leposlovne književnosti. Na razstavi bo poskrbljeno, da bo stalno več oseb, katere bodo obiskovalcem na razpolago. Opozorjamo, da se bodo na razstavi vršila kratka informativna predavanja z ogledom pripadajočega dela razstave skoro vsak dan ob pol 4 zvečer. Njih natančen spored bo mo še objaviti.

Iz Litije

— Sokolsko gledališče v Šmartnem. Naši sokolski sosedje v Šmartnem pri Litiji so otvorili v nedeljo gledališko sezono. Igrali so »Svetnikar«, ki ga je režiral br. Novak. Vloge so bile razdeljene prav posrečeno in igralci so nudili naši publiki večer poln užitka. Pogrešali pa so Litijane, ki sicer prav radi zahajajo v šmartno h gledališkim predstavam. Krasno sončno popoldne je naše litijske prijatelje gotovo izabilo na izprehod v jesensko naravo. Šmartčanom priporočamo, naj pridejo gostovat s »Svetnikom« tudi na deske litijskega Sokolskega doma, saj si litijsko občinstvo zelo želi gledaliških predstav.

— Licitacija za popravilo litijskega mostu. V pisarni sreskega cestnega odbora se je vršila licitacija za popravilo litijskega mostu. Banska uprava je odobrila v ta namen 50.000 Din. Most je namreč že star, že nad 80 let služi zvezi med Gradcem in Litijo. Na mnogih krajih je že tako pokvarjen, da bi bilo potrebno izmenjati prepreke dele. Licitacije mostu se je udeležilo več naših tvrdk, delo pa so oddali domačinom gg. Kunstlerju in Lavrinu.

Živilski trg

Ljubljana, 24. oktobra.

Danes je bil živilski trg zelo dobro založen s perutnino. Kokosi in petelini so bili po 20 Din, piščanci par od 18—30 Din, purani po 65—70 Din, domači po 60 Din. Precej je bilo na prodaj rac, in sicer po 16—20 Din, domače zajce so prodajali po 10 Din, gosi po 30—35 Din. Zaklane goske so po 18 Din kg, kokoške, piške in purice po 20 Din kg. Jajca se drže po 1 Din.

Gona sadja se ni izpremenila, prijeljali so ga pa precej iz vseh krajev Hrške so po 4. domače grozdje (šmarica) po 4 Din, smederavko po 6 Din, jabolka po 4—5 Din, domače kostanj po 2—5 Din, maroni so po 10 Din kg. Prav malo je bilo na trgu domačih sliv po 4 Din, precej pa kujenj po 5—6 Din kg. Bizejlo in štajersko sadje so prodajali na debelo jabolka in hruska po 3—4 Din kg, štajersko grozdje po 3.75 Din smederavko po 5 Din kg, metliški kostanj na debelo po 2 Din, štajerski po 3 Din kg. Prvorstna jabolka na stojnicah so po 6 Din, na debelo po 4.50 Din, najfinše hruske po 10 Din, na debelo po 8 Din, čilbarsko in hambursko grozdje po 10 Din, na debelo po 8 Din, prvorstno trdo smederavko grozdje prodajajo po 7—8 Din, na debelo po 5 Din.

Zelenjave je bilo tudi precej, toda prvorstnega blaga ni bilo na razpolago, ker je zmrazilo, glede cen ni bilo razlike v primeru s prejšnjimi tržnimi dnevi, zelenja-

va je pa razmeroma draga. Kisla repa je po 2 Din, kislo zelje po 2.50 Din, zeljnate glave po 1—1.50 Din.

Se kmetov so to soboto prinesli na trg tudi precej gob, največ liščik, ki so jih prodajali po 2 Din liter, medvedove krempljčke pa po 5 Din kg. Na stojnicah za maslo in sir se cene niso spremenile. Procej gnce je bilo okoli nekoga kmeta iz Rovt, ki je prodajal domače »sirčke« po 2 Din kg, dočim pa drugi prodajajo po 0—8 Din kg.

To soboto je bilo na trgu že precej cvetja za okrasitev domov. Krizanteme so prodajali cvet p... asparagus lonček po 5—6 Din... po 75 par itd. Ob zidu Jugoslovanske knjigarne so dobili prostor prodajalci iz savske banovine, katerim je tržno nadzorstvo naposled le dovolilo, da prodajajo svoje blago na glavnem trgu. Prodajajo največ grozdje, kostanj in jedra, lešnike po 27 Din kg, orehe po 20 Din kg itd.

Šunka, ki je tobak

Ljubljana, 24. oktobra.

Finančni organi v Ljubljani so prišli te dni na sled velikopotezni tihotapski aferi in je bila preiskava včeraj zaključena z uspehom. Šlo je za tihotapstvo tobaka iz južnih krajev države in sicer na prav prevejan način. V južnih krajih je tihotapstvo se vse bolj razvijalo, kakor pri nas in se tam ta posel deloma celo tolerira ali vsaj ne postopa tako rigorozno kakor na severu države.

V Ljubljani so v Kolodvorski ulici stanovali akademiki z juga, o katerih se je znanlo, da razpolagajo z večjimi količinami vtihotapljenega tobaka. Glavni oddelke finančne kontrole je včeraj pod vodstvom višjega poverjenika Gaberšiča, odredil v dotični hiši hišno preiskavo ter pri tej priliki zaplenil kovčeg, v katerem je bilo 10 kg zelo lepega domačega, rezanega tobaka. Ko so preiskali še druge prostore, so našli v omari še pol kg prav takega tobaka.

Preiskava pa ni odkrila samo blaga, marveč so našli finančni organi tudi razne predmete, s pomočjo katerih so tihotapci vtihotapljali blago v mesto in ki spadajo po svoji originalnosti v monopolski kriminalni muzej. Tobak je bil namreč vtihotapljen v mesto v obliki — šunke. Naprava je bila opremljena spodaj z veliko kostojo, zgoraj prepletena z žico, notri je bil natičen tobak, vses kupaj pa zavito v masten papir. Tudi na minici je bil tobak deklariran za šunko in plačana zadevna trošarina.

V tej tihotapski aferi je bila doslej aretirana samo ena oseba, dočim se dva, oblati znana tihotapca se skrivata.

Občinstvo se svari pred nakupom tihotapskega tobaka, ker preti vsakemu kupcu stroga kazen, saj znaša na pr. samo monopolna taksa za zaplenjenih 10 in pol kg tobaka nad 3000 Din.

Sokol

Sokolski domovi

V našem savezu število sokolskih domov leto za leto narašča. Vsak večji kraj se ponosa s svojim sokolskim domom. Ponekod najdemo naravnost reprezentativne stavbe. Še letos bodo predvidoma otvorili sokolski dom v Novem Sadu. Bržkone bo eden največjih v državi. Da dobimo sliko o tej pomolnosti stavbi, navajamo obseg in prostore. Dom so pričeli graditi avgusta 1934. Frontalna dolžina znaša 100 m, srednji del zgradbe je visok 18.5 m, krilni deli 13.5 m, računajoč od ušenege ploščaka. Skupna kubatura zgradbe znaša 30.000 m³. V levem krilu v prilijžu se nahajajo garderobe in kopalnice, ločeno za moške in ženske oddelke, s posebnimi vhodi z ulice, z izhodi v telovadnico in na letno telovadnico, ki je izven zgradbe. V prilijžu je velika telovadnica s površino 531 m², poleg katere je še mala telovadnica s 115 m² površine, namenjena za telovadbo manjših skupin in prirejanje tečajev. V tem delu je glasbeni studio. V južnem delu zgradbe so tri sobe s posteljami za prenočevanje udeležencev sokolskih tečajev in za elične potrebe. V teh prostorih je mogoče namestiti najmanj 60 oseb. V srednjem delu, v podzemlju, je kotlarnica za centralno kurjavo in stanovanje za hišnika. V podzemlju je velika glavna veža, zraven dvorana za lutkovno gledališče s površino 133 m² in z 222 sedeži. Ta dvorana se bo porabljala tudi za društvene skupščine in za predavanja o priliki tečajev. Garderobe, glava elopnišča in glavna veža so obloženi z marmorjem. V visokem pritličju je dvorana za seje s 60 m² površine in dvorana za sokolski društveni muzej s površino 130 m². V drugem delu so trije pisarniški prostori za društvo, dva za župo in 4 za druga kulturna društva. V desnem krilu v podzemlju je velika restavracijska s potrebniimi sparnikimi prostori. V priležju tega dela je velika reprezentativna dvorana s površino 531 m² z gledališkim odrom s 140 m² površine. Zraven odra v nadstropju je šest sob, ki služijo za garderobe igralcem. Vsa zgradba bo stala, kakor je proračunano, okoli 5.050.000 Din.

— Prednjaški zbor ljubljanskega Sokola ponovno naznanja, da se vpisovanje v vse oddelke zaključuje 31. oktobra, kar naj se blagohotno upošteva.

Iz Ptuj

— Gospa Franja Mahoričeva na zadnji poti. Zopet smo položili k večnemu počitku zavedno narodno korenino, obče spoštovano in priljubljeno Franjo Mahoričovo, gostilničarko, veleposrečnico in trgovko, ki nas je zapustila v 71 letu starosti. Lep pogreb, ki so se ga udeležili ugledni meščani, med njimi tudi mestni predsednik g. dr. Rebec ter številni pogrebci iz okolice, je pričel, kako je bila pokojna priljubljena in spoštovana, saj so se v njeni gostilni še pred vojno zbirali zavedni Slovenci, ki so iskali tam varnega zavetja pred nemškimi sodrgi. Sijalo je toplo jesensko solnce, ko so ugledni meščanki položali k večnemu počitku. Od pokojnice se je prvi poslovil prošt g. Greif, ki je izrekel v arce segajoče

poslovilne besede ter naglasil njene zasluge. Od pokojnice se je poslovil še v imenu stanovskih tovarišev restavrtor g. Joško Berlić. Ugledni meščanki naj bo lahka domača zemljica, ki jo je tako zelo ljubila!

— Ptuj dobi sportni stadion. Kakor doznavamo, se tukajšnji SKP resno zanima za zgraditev higijenskim in sportnim predpisom odgovarjajočega stadiona. Načrt agilnega društva toplo pozdravljamo.

— JCL priredi ob priliki državnega praznika bratske Čehoslovaške slavnostni večer, drevi ob 20. v dvorani Glasbene Matice. Meščani naj se te proslave v polnem številu udeležijo.

— Živilski sejem. Na zaenji živilski sejem je bilo prignanih 31 volov, 303 krav, 12 bikov, 37 juncev, 39 telet in 33 konjev. Skupaj je bilo prignanih 475. prodanih pa 224 glav. Vole so prodajali po 3.25 do 4. krave 1.75 do 3.75, bike po 3.25 do 3.60, junce po 2.75 do 3.50, teleta 3.50 do 4 Din za kg žive teže. Konje so prodajali po 450 do 2.700 in žrebeta po 900 do 1.200 Din komad. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 437 svinj, od katerih je bilo prodanih samo 89 rilcev. Cene so se gibale od 5.50 do 6.75 za kg žive teže, pri prolenkih pa od 60 do 150 Din komad.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sobota, 24. oktobra katoličani: Rafael.

Jutri: Nedelja, 25. oktobra katoličani: Krstus kralj.

DANASNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Konfeti.
ZKD: »Frasquita« ob 14.15 v Matici.
KINO IDEAL: Križarji.
KINO SLOGA: Zlati kodrčki (Shirley Temple).

KINO UNION: Čarobni zvoki.
KINO SSKA: Gospod brez stanovanja.
KINO MOSTE: »Tiraleac« in »Blodnica«.
KINO KODELJEVO: »Katja« in »Vrag na konju«.

Filozofsko društvo: predavanje g. dr. Albert Lieberta iz Beograda ob 18. v minaršolskem inštitutu na univerzi.

PRIREDITVE V NEDELJO

KINO MATICA: Konfeti.
ZKD: »Frasquita« ob 10.30 v Matici.
KINO IDEAL: Križarji.
KINO SLOGA: Zlati kodrčki (Shirley Temple).

KINO UNION: Čarobni zvoki.
KINO SSKA: Gospod brez stanovanja.
KINO MOSTE: »Tiraleac« in »Blodnica«.
KINO KODELJEVO: »Katja« in »Vrag na konju«.

L. kongres zimsko sportnih delavcev ob 9. na magistratu.

Izredna skupščina JZSS ob 10.30 v sepi dvorani magistrata.

Občni zbor podvezo stavbnih poslovodj in risarjev ob 9. v Delavski zbornici.

Lutkovni oder Sokol na Taboru »Jurček« v krajestvu palčkov ob 15.30.

DEZURNE LEKARNE

Danes in jutri: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in Ustari, Šelenburgova ulica 7.

Iz Maribora

— Nedelja v gledališču. V nedeljo ob 15. uri popoldne ponove dramo »Prva legija«. Zvečer ob 20. uri bo repriza »Pohujšanje v dolini šentflorjanskij«.

— Občinska seja na Pohorju. Pretekli četrtak zvečer se je vršila na Pohorju občinska seja pod predsedstvom župana g. Volka. Bila je to zadnja seja sedanjega občinskega odbora. Na dnevnem redu so bile samo zaključne zadeve, ki so morale biti rešene še po tem odboru.

— Avstrijski begunci. Te dni je pribežalo preko meje več avstrijskih mladenčev, ki jih zasledujejo zaradi hitlerjevsk propagande. Begunci so se javili našemu obmejnemu komisarjatu.

— Banovina za pohorsko cesto. Kakor doznavamo, je banovinska uprava prispevala za zaključno gradnjo dovozne ceste k »Mariborski kosi« oziroma k »Pohorske mu domu« Din 50.000.

— Dober plen finančnih organov. V Gornji Radgoni so na postaji finančni organi ustavili nekega mladeniča z dvema sumljivima zabojevma. Ko so ju odprli, so našli v njih 230 vžigalnikov, 12 zavojčkov igralnih kart in 18.000 kreslinih kamenčkov. Tihotapsko robo so zaplenili, mladeniča pa čaka občutna kazen.

— Ker mu je trebul razparal. Nedavno je v neki gostilni v Počehovi gostilni padel podeželski harmonikar Alojz Majer kot nedolžna žrtva noža. Majer, ki je v gostilni igral na harmoniko, je od strani gledal pretepačje se fante in predno se je zavedel, mu je 24-letni viničarjev sin Alojz Kmet razparal trebuh. Nesrečen je bil pokobni kmalu podlegel. Ubijalec je bil včeraj od senatne trojice obsojen na 7 let robitve.

— Na Dravskem polju je gorelo. Včeraj zjutraj je silen požar uničil gospodarsko poslopje kar dvema posestnikoma v Orehovi vasi. Pogorela sta Franc Mesarič in Jakob Meglič in utrpela preko 100.000 dinarjev škode. Kako je nastal požar, še ni ugotovljeno.

— Pobeget kaznenec iz Ljubljane. Mariborska policija je na Glavnem trgu pri

Jozip Kozak, Ljubljana.

O organizaciji smučarjev K jutrišnjemu smučarskemu kongresu v Ljubljani

Ljubljana, 24. oktobra. Stremenje JZSS, da bi pridobil v svoje vrste več mladine, zlasti srednješolske ter poglavitno delo po dosežanih izkušnjah, je hvaljevredno in zasluži vsa pozornost. Seveda pa mora ta verna za mladino skrb temeljiti na tistih osnovah, ki dejansko lahko služijo le običnim telesno-vzgojnim ciljem in ne samo športnim interesom organizacije.

Naloga voditeljev mladine

Zavoljo tega morajo organizatorji mladine najprej razčistiti pojme in si predložiti naloge, ki so si jih postavili v ta namen. Biti si je treba na jasnem, kaj so cilji športa v širšem in kaj v ožjem smislu. Glavna naloga voditeljev mladine mora biti edina harmonična vzgoja duha in telesa s posebnim oziranjem na moralno in higijensko vrednost vzgoje. Šport naj ne bo sam sebi zgolj namen, temveč le sredstvo za doseg višjih vzgojnih ciljev. S primerno načrtno metodo in upoštevanjem pedagoških načel je treba s trdim in vztrajnim delom vzgajati in pridobivati mladino ter usmeriti njeno športno udejstvovanje v duhu enotnih, zdravih idej tako, da bo prvi uspeh vzgoje struna in disciplinirana, zdrava in krepka četa mladih smučarjev, katerim bo smuka le sredstvo za utrjevanje telesa in duha.

Ko pa bodo take trumne čete narasle v bataljone in polke, tedaj bo šele mogoče pristopiti k ožjim športnim ciljem brez skode za mladino, z nadomili za uspehe. Ta enostavni, ali imperativni način, kako bi se najhitreje moglo pričeti s pozitivnim delom za dobro smučarstva in korist mladine, pa je treba izvajati po smotrenem načrtu, katerega najvažnejša činitelja dobiva ljubezen do mladine in nesebična požrtvovalnost.

Seveda pa more to vzvišeno in odgovorno nalogo uspešno opravljati le vodstvo, ki so mu te vrline lastne; kajti vodstvo organizacije mora z disciplino in vzgledno doslednostjo biti zavidljiv vzor mladini. Med malimi in velikimi naj nastane plemenito tekmovalnost v poslušnosti in izpolnjevanju članskih dolžnosti.

Te misli sicer ne povedo nič novega, ako tudi bi v polni meri lahko veljale za mnoge druge panoge športnih organizacij; a razmerje, ki so doslej zadrževale smotren razvoj smučarstva, naravnost silijo k razmišljanju o tem, kako naj bi se sedanje stanje izboljšalo. Te misli naj tedaj pomenijo vsaj toliko, da se iz preteklosti učimo za bodočnost. Kako pa je bilo do sedaj?

Napačna pot

Obstoječe smučarske organizacije so videli večji del svoje naloge v tem, da so pripravile vsaka svojo peščico smučarjev za številna vsakokletna tekmovalstva. S tem delom in v organizaciji tekem samih so edine izčrpavale sile in voljo svojih voditeljev. Preobilne tekme so ustvarile podobno delo pri mladini, nastala so trenja med vodstvi in posamezniki, pojavilo se je skorajda že profesionalizem in končno pomanjkanje discipline zgoraj in spodaj. Vse to so vzroki, ki ovirajo napredek in smotren razvoj smučarstva ter zahtevajo temeljito prenosno dela. Zlasti se je zametljiva prava duhovna vzgoja članstva kakor tudi skrb za boljšo mladino.

Delovni načrt

Uvodoma navedena načelna zamisel o uspešni organizaciji smučarstva pa potrebuje dober, podoben in delaven načrt, ki pa mora imeti glavno lastnost, da je sicer natančen, zato pa kar najbolj skromen. In to iz enostavnega razloga, ker so tudi sredstva in pogoji za izvršitev načrtov pri nas še minimalni. Kolje malo, pa tisto dobro, kot pa da se loti kdo načrtov, o katerih že v naprej dvomi v možnost njihove realizacije. Kakšen bodi tedaj delovni načrt in koliko ga moremo izvršiti?

Ako smo si izbrali temeljni, načelni smoterni organiziranja mladine ter začrtali idejno in tehnično stran dela, potem najprej pregledno lastne vrste in precevnico svoje sile in naše možnosti, da ugotovimo, kaj nam je najbolj potrebno in najbližje. Najbližji izmed ciljev nam bodi mala, dobro organizirana edinica, s posebnim in požrtvovalnim vodnikom. Le manjša četa discipliniranih in svojem vodji udanih smučarjev bo mogla začrtani, minimalni delovni program vestno obdelati.

Vodstvo edinice bodi enostavno, zato pa razdeljeno na čim manjše oddelke, a vodja edinice bodi ne samo dober smučar, ampak še prejšnji voditelj in prijatelj mladine, ki bo znal svoje članstvo disciplinirati in bo mogel poleg fizične uveljaviti tudi duševne vrline. Stik med vodjo in članstvom bodi kar najbližji in to ne le v zimskih mesecih, nego tudi v ostalem delu leta.

Vodja edinice naj se vestno drži navodil nadrejenih, da s svojim zgledom lahko sam zahteva poslušnost. Njegove zahteve naj zato bodo dobro premišljene, da ne ostanejo neizpolnjene. V svojih odločitvah naj bo dosleden, a napram vsem prevečen. Vsak član mora občutiti, da se o njem vodi račun, da se voditelji zanj zanimajo ter ga poznajo.

Tako na drobno razčlenjene edinice z dobrim voditeljem bodo mogle zlahka absorbirati v načrtu določene naloge, one bodo druga ob drugi v plemenitem tekmovalstvu stebere nove zgradbe smučarske organizacije.

Potrebne moči

Za izvedbo tega dela organizacijskega ustroja pa sta potrebni dve stvari. Dober vodnik s sposobnimi pomočniki in zmogljivo številno mladino članov. Kar se drugih tiče, bi ne bilo zadržev. Mladina je sicer kritična, čim pa jo uvidela, da se ji obeta koristna organizacija, bodo resni, mladi ljudje prišli sami od sebe. Mnogo težje pa bo s prvimi. In tukaj čaka iniciatorja pač najvažnejša naloga, vzgojiti kader dobrih vodnikov oddelkov in njihovih pomočnikov. Praksno, po kateri so taki nastajali do sedaj, namreč v kratkotrajnih, zgolj tehničnih tečajih, je z izvedbo resne organizacije treba opustiti oziroma zamenjati za boljše, temeljitejše.

Vsak vodja edinice, bodi za vodstvo oddelka odraslih članov ali mladinskih čet, mora imeti vse lastnosti dobrega vzgojitelja.

Podkovan naj bo v osnovnih vzgojnih načelih, poznati mora metode pouka in ravnanja z zaupanimi mu člani. Kot človek bodi nesebičen in dosleden, discipliniran športnik, zavedajoč se, da ne dela za svojo slavo, temveč za dobrobit članstva. Biti mora pri stvari z ljubeznijo in veseljem do vzgajanja. Ker pa je takih športnikov — vodnikov gotovo malo, jih bo treba šele vzgojiti. V ta namen naj se prirede na tečaji, izberejo naj se najposobnejši, za katere naj se upelje šola vodnikov, in ti naj bodo prvi pionirji novega smučarskega pokreta.

Podrobnejše programe in navodila za take tečaje vodnikov naj se izdela iz tehnike smučanja in pripadajočih panog, enako podrobno pa tudi iz metodike pouka, športne etike, higijene, organizacije voddstva itd. K delu v teh tečajih naj se pritegne priznane strokovnjake iz vseh navedenih področij. Uspeh bi prav gotovo ne izostal.

Podrobni načrti

Vzporedno s temi vodniškimi tečaji naj bi se pristopilo k redakciji minimalnih delovnih programov, za edinice mladinskih smučarskih čet, bodisi šolskih kakor tudi drugih oddelkov. Za vsako edinico naj bo določeno gotovo število predavanj in tehničnih vadbenih ur, ravnotako pa tudi obvezne ure, vzgojne ure o etiki športa, o ideologiji, o morali športnika, o higijeni tako, da bo vsak član edinice, ko bo prešel en tak letni delovni program, spoznal pravo vrednost športa in imel možnost, postati koristen član organizacije in tudi dober državljan.

Za vse te predmete pa so potrebni podrobni učni načrti, ločeno za odrasle in za mladino, po starosti in po spolu. O delu edinice kakor tudi o delu poedinca naj se vodi dober evidencni s pomočjo kontrolnih listov, bodisi o prisotovanju pri predavanjih, kakor tudi o praktičnih vajah na terenu, o uspehih, napredku v zvezi z zdravstvenimi pregledi, katere obavlja za to določeni zdravniški organizacije.

Delovni načrt naj vsebuje še način, kako se bo vzdrževal stik članstva in voditeljev izven smučarske sezone, odnosno njih za posilitev v ostalem delu leta.

Potreben je nadalje pravilnik, ki naj predpiše administrativne posle, seveda čim preprosteje, da bi posamezne edinice in višje oblasti brez težav zmogle te posle.

Delovni trg pred zimo

Polna zaposlenost v stavbiški stroki — Po mezdnem gibanju v tekstilni industriji

Ljubljana, 24. oktobra. Ob koncu septembra je padlo število brezposelnih, ki jih ima v evidenci Borza dela v Ljubljani, na 544. Od začetka oktobra število brezposelnih polagoma naraslo in znaša zdaj okoli 1000. Položaj na delovnem trgu je torej zdaj še razmeroma ugoden. Do konca oktobra in v teku novembra bo pa brezposelnost pri nas brez dvoma močno narasla. Dotlej bo predvsem zaključena gradbena sezona, iz stavbiške stroke bo dotok brezposelnosti največji. Zdej so delavci v tej stroki vsi zaposleni, polna zaposlenost je v vseh strokah, ki so s stavbiškim v zvezi. Delo imajo zidarji, tesarji, soboslikarji, mizarji, kamnoseki in kamnolomci, zaposleni so delavci v opekarnah, apnenicah, cementarnah, pečarnah itd.

POLOŽAJ V STAVBIŠKI STROKI

Ob tej priliki naj na kratko omenimo položaj in stanje v stavbiški stroki. Kakor druge stroke, je bila tudi stavbiška letos v znamenju močnega meznega gibanja in tarifnih pokretov. Po letih globoke depresije na delovnem trgu se je pojavil konjunktorni vzpon, ki vedno nujno povzroči dviganje mezd in s tem posledico mezdno gibanje. Gre za gospodarsko nujnost, ki je neizogibna pri takih pojavih. Popolnoma napačno je misliti, da je mogoče umetno s hujškanjem povzročiti tako gibanje. Vzplod meznega gibanja v drugih državah ali pa zavestna iniciativa delavskih organizacij igrajo pri meznem gibanjih seve tudi svojo vlogo, ki pa ni glavna vloga. Glavno gibalno tako obsežni in pomembni meznih gibanj, kakršna so bila letos in tudi že lani na našem delovnem trgu, je napetost, ki je nastala zaradi pojava boljše konjunkturalne dobe na delovnem trgu po letih globoke depresije.

Kriza na delovnem trgu je pri nas trajala od 1. 1930. do letos, torej dobrih 5 let. V prvi polovici tega leta se je začelo delavstvo od 1. 1930 v Sloveniji dvigati število delavstva. Od maja 1. 1936 se je začela dvigati spet delavska meza, ki je dosegla meseca aprila letos svoj najnižji depresijski nivo. Do avgusta znaša povprečna povprečna zavarovana meza 47 par ali 26%. Dvigovanje števila delavstva, dvigovanje delavskih mezd so gospodarska dejstva in ta dejstva so sprožila nujno vsa velika mezdna in tarifna gibanja.

Posebno glede stavbiške stroke je bil položaj letos junija v znamenju znatnega konjunkturalnega dviga, ki mu je sledilo dvigovanje mezd. Res je pa tudi, da nobene stroke ni kriza zadela tako težko kakor stavbiško. Skoraj polovica stavbiških delavcev je zaposlenih komaj 4 mesece v letu. Zaradi prekomerne ponudbe so padle meze v tej stroki na tako nizko, kakor v nobeni drugi stroki. Neznošen položaj delavcev v tej stroki se je izrazil v stavkah. Kolektivne pogodbe v tej stroki pred 1. 1935 sploh ni bilo. V začetku oktobra letos si je priborilo okoli polovico delavstva ali okoli 5500 delavcev pri visokih in nizkih gradnja kolektivno pogodbo, v kamnolomih in opekarnah pa okoli 500 delavcev. Meze v stavbiški stroki so bile zvišane za okoli 30%, so pa še vedno prenizke za sezonsko delo. Stavbiško gibanje je bilo razmeroma kratko. V primeru z avgustom lani je bilo letos avgusta v stavbiški stroki več zaposlenih nad 5000 delavcev.

POLOŽAJ V TEKSTILNI INDUSTRIJI
Večina brezposelnih pri borzih dela je prišla iz tekstilne stroke. Ta brezposel-

nost je posledica letošnjega meznega gibanja tekstilnega delavstva. Pred 1. 1935. ni imelo pri nas nobeno tekstilno podjetje kolektivne pogodbe z delavstvom. Danes ima kolektivno pogodbo v tekstilni industriji od 14.200 delavcev okoli 11.000 delavcev, to je skoraj 80%. V meznem gibanju tekstilnega delavstva se je izkazalo, da organizacije, ki so gibanje vodile, niso bile kos nalogam, ki so si jih stavile. Posledica tega je bila nepotrebna zaostrenost v borbi, zaradi katere je bilo po zopetnem obratovanju v tovarnah več sto delavcev na cesti. Še danes je iz gorenjskega tekstilnega področja 273 delavcev, med katerimi je precej zaupnikov, na razpoložanju. Iz mariborskega področja jih je na cesti 50, iz okolice Ljubljane pa 11. Pristojne strokovne organizacije se trudijo, da bi na ta ali oni način spravile te brezposelne delavce nazaj v tovarne. Tovarne so izjavile, da jih ne potrebujejo, ker so zmanjšale svoje obrate. Sicer pa je tekstilno delavstvo zadovoljno s doseženo kolektivno pogodbo, katere splošni del je dober in s katero so priznane delavske organizacije. Kolektivna pogodba za tekstilno industrijo v dravski banovini je bila sklenjena 23. septembra. V tarifnem pokretu je bilo okoli 12.000 delavcev in delav v 36 podjetjih.

46.000 DIN ZA PODPORE.

Položaj v drugih strokah industrije in obrti bomo podali ob drugi priliki. Glede brezposelnosti je treba še omeniti, da ta narasla v gostinstvu, ker gre sezona proti koncu, v ključavničarstvu in sorodnih obrti, ker so nekatere večje tovarne zele zmanjšale obrate, v ženskih poklicih pa je brezposelnih največ služkinj ter zasebnih uradnic in pisarniških pomožnih moči. V septembru je Borza dela v Ljubljani izplačala brezposelnim uradnikom vseh vrst kot podporo 846 Din. Kvalificiranim delavcem pa 29.862 Din, skupaj torej okoli 46.000 Din. Vsota ni velika, če jo primerjamo vsoti za podpore, ki jih daje Borza dela pozimi ob času največje brezposelnosti in ki znaša tudi do 300.000 Din.

Protituberkulozna liga v Škofji Loki

Škofja Loka, 23. oktobra. Delo krajevne protituberkulozne lige v Škofji Loki, ki šteje 250 članov, je vztrajno in v prav zaradi tega zelo uspešno. V nedeljo dopoldne je bil v risalnici zbor lige, ki so obsežne prostore dočela napotili. Zlasti mnogo je bilo okoličanov. Po uvodnih besedah predsednika lige, ravnatelja meščanske šole G. Sovreta, ki je imenoval podpravitelja zastopnika Zveze, višjega svetnika Skalarja, polkovnika Markulja, predsednika občine Zherla in župnika Podbevška, sta bila predčrtani pozdravni pismi šefa zdravstva dr. Neubauerja in dr. Strnadove iz Zelenikova, ki sprejemata poverjenstvo za Škofjo dolino.

Obsežno poročilo o delovanju lige je podal G. Sovre, ki je zlasti poudarjal potrebo po svilaženju števila članstva z širokim organizacijskim delom mogoče doseči najvišji ideal — disperzan. Liga bo povečala svojo posrednost šolski polikliniki, kajti v škof-

Kako pogosto počiva „njegov“ pogled na Vas!

Ali je Vaša politika tako lepa kakor si jo želite? Čisto, enakomerno medla in brez poškodb...

Uporabljajte za nego Vaše politike Elida kremo IDEAL, suho dnevno kremo, tedaj ste lahko vedno brez skrbi. Ker vsebuje hamamelis, odpravi majhne poškodbe na politici in nečistoto. Ako redno uporabljate to kremo, Vas bo „on“ vedno občudoval.

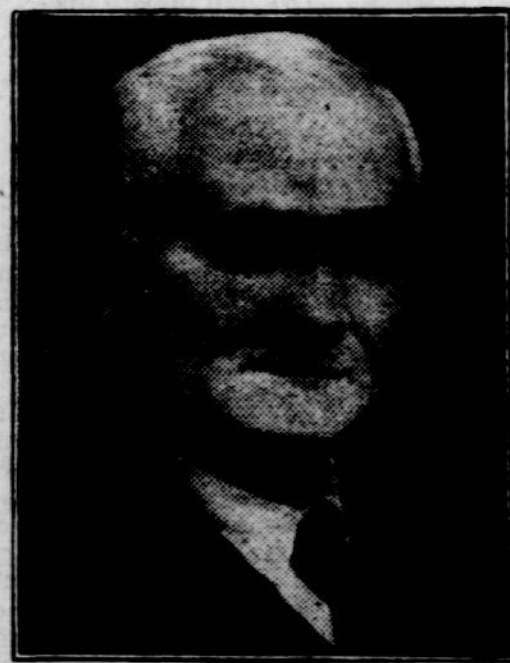
ELIDA KREMA IDEAL

jeloških šolah je dovolj dece, da bi bilo preventivno zdravjenje mladine velikega pomena. Za tajništvo je poročal G. Košca, blagajno pa je vodil G. Marcon. Zelo lepo je bilo predavanje podpredsednika lige dr. Kocijančiča, ki je poljudno, a zelo stvarno obrazložil nevarnost jetike, zlasti pljučne, ki pobira na tisoče ljudi. Po razrešnici je spregovoril G. Skalar, ki je prišel pozdrav osrednje zveze, ter naglasil, da bo centrala vedno rada podprla stremeljenja lige v Škofji Loki. Odbor je ostal isti. Je da so je razširil, zaradi še uspešnejšega delovanja V odbor so prišli ga. Markuljeva, ga. Hodkova, gđica Pagonova, G. Bakšič iz Reteč, dočim se bo zastopnik industrije še naknadno kooptiral. Splošno je bila namreč poudarjena zahteva, da delovanje lige ne sme in ne more mimo delodajalcev, ki morajo biti tudi zainteresirani na tem, kako je z zdravstvenim stanjem v njih obratih. V svrhu eksperimentalnega delovanja je bil izvoljen še petčlanski odbor, program dela pa je bil prepuščen odboru. V razpravi je poudarjal G. Bakšič važnost liginke delovanja, saj gre za zdravje družin, naroda in s tem za zdravje države. Vsi delavojni so vabljeni k sodelovanju! V najlepšem sporazumu je bila uspešna skupščina zaključena po 11. uri.

Martin Rakuša

60 letnik

Središče ob Dravi, 24. oktobra
V sredo 28. t. n. proslavi zaslužni bivši obreški župan in sedanjí podžupan zdravne občine Središče ob Dravi 60. letnik.

Učec se v trdi šoli življenja si je naš slavljenec pred 36 leti s skromnimi sredstvi ustanovil svojo kmetko domačijo, ki je ob neumorni pomoči svoje pridne gospe soproge vestno in vzorno vodi še danes.

Vzgojen v starih obreških tradicijah je bil naš Rakuša že od rane mladosti vzgleden Slovenec in Jugoslovan. Kot tak je sodeloval skoraj v vseh srediških društvih. Bil je soustanovitelj in prvi podstarosta središkega Sokola ter je moral lani tega medvojnega izpiti marsikateri kelih žalitev in preganjanj. Očvrščen po prizadetih mu krivicah je po vojni s tem večjo vneto posvetil svoja izkustva napredku in gospodarstvu ter je kot vzgleden gospodar in vinar, gradnik, kot rečeno dolgo vrsto let župan občine Obrež pri Središču.

Kot predsednik krajevnega odbora JNS je mnogo uspešnega truda posvetil gradbi ceste Obrež-Salovci-Krčevina, katere cesta je pravi blagodat za tukajšnje prebivalstvo.

Svoj Viniki vrh časti in neguje. V zahvalo za to mu prinaša ta njegov tuskulom dovolj zlatne kapljice, kapljice, ki jo vedo najbolje ceniti vsi njegovi mnogobrojni znanci in prijatelji, ki so in že uživajo njegovo in njegove blage gospe soproge, reje-

ne Središčanke, pristno slovensko gostoljubje.

Danes, ko so utihnil klopoteči naših lepših Slovenskih gor, danes, ko bni sladki — četudi pičlo nabrani — most v sodih svojo ljubko pesem, zadobiva prijateljstvo slavlje svoj poseben pomen, ki nam narekuje željo, naj naš Martin mimo vseh trdovt vsakdanjega življenja v stalnem zdravju in neokaljenem zadovoljstvu stopa naprej do skrajnih meja človeškega življenja! Z.

Škofjeloška meščanska šola

Škofja Loka, 23. oktobra. Ko je bila pred dobrimi štirimi leti odprta v Škofji Loki meščanska šola, se je splošno povdarjala zahteva, da imej šola obrtno-kmetijski značaj. Morda vprašanje tipa škofjeloške meščanske šole niti ne bi bilo na novo splošno, da ni prišel zakon, ki tipa, kakršnega si je osvojila škofjeloška meščanska šola, obdela, sploh ne pozna. Še aktualnejše je postalo vprašanje v trenutku ko je ministrstvo odločilo, da se vrstni loška šola med tipe kmetijskega značaja. Prvi so se oglašali obrtniki s zahtevami, da obrtniški stan pri vzgoji meščanske mladine ne sme biti izraz, svoje mnenje o tej zadevi pa so izrekli tudi občinska uprava, Zveza doma in meščanske šole in nastavniški zbor. Vsi so se odločili po tehtnem prevladu predlagati odločujočim činiteljem, da se prenosno šola v obrtno-industrijski tip, ker je študijski načrtov pokazal, da imajo šole te smeri največ možnosti ustreči potrebam obrti, industrije in trgovine, in kar je tudi upoštevanje vredno, tudi potrebam kmetijstva.

To odločitev pa so narekovali še drugi, jako tehtni razlogi. Čas je namreč pokazal da v širokih vrstah kmetijskega prebivalstva v loškem okolišu še ni toliko zanimanja za meščansko šolsko vzgojo mladine, kakor se je prvotno pričakovalo. Od letošnjih absolventov šole se bo menda posvetilo kmetijstvu le en sam, dočim odhajajo vsi drugi (preko 20) v druge poklice. Lepo zamenovan kmetijski tečaj je padel v vodo, ker so se prijavili samo trije interesi, pa tudi svoječasni celodnevni kmetijski dan v Škofji Loki je bil v stvari daleč pod zadovoljivim uspehom. Poleg tega bi bilo pri kmetijski smeri šole potrebno tudi potkusno zemljišče, s čimer, bi bil v svoji noči izdatki, kar bi pa v sedanjih priključnih govorih naletelo na odpor.

Iz Trbovelj

— Lukčev sejem. Letošnji Lukčev švinški in kramarški sejem, ki je bil druga leta zelo dobro obiskan, je bil eden najslabših v zadnjih letih. Dočim so druga leta prišli na ta sejem kramarji in živinski trgovci od vseh koncev in krajev naše ožje domovine, jih je bilo letos zelo malo. Blago so razstavili večinoma le domači obrtniki, medtem ko so bili stojničarji iz drugih krajev le redki. Pa tudi živinskih kupčij je bilo bolj malo, ker pač ni bilo kupcev za maloštevno živino, ki so jo kmetje prignali.

— Koliko zakoljejo govedi naši mesarji. V Trboveljah imamo 16 mesarskih obrtnikov. Večina so hišni posvetniki, nekaj pa jih ima obrtne lokale v najemu ali pa so stojničarji. Vsi tri so zaklali v preteklem mesecu 111 glav govedi in sicer 45 prve, 49 druge in 5 tretje vrste, razen tega pa še 12 krav-klobasari. Da prebivalstvo lahko samo kontrolira vrste in kakovost pri posameznih mesarjih zaklani živine se je tukajšnja občina odločila objavljati na običajen način prebivalstvu, koliko in katere vrste govedi so posamezni mesarji v mesecu zaklali, kar se nam zdi zelo na mestu.

PRED SODISCEN

Sodnik: Obtožene, ali nam boste še kaj povedali v svojo obrambo? Obtožene: Prosim, gospod sodnik, denar sem ukradel, da bi mogel plačati najemnino. Sodnik: No, če je tako, bomo pa poprskali, da vam pol leta ne bo treba plačevati najemnine.

DNEVNE VESTI

— Promocija. Na beograjski univerzi je bil promoviran 20. t. m. za doktorja vsega zdravstva g. Milan Perušek iz Ljubljane. Mademu doktorju iskreno čestitamo!

— Diplomirana je bila z odličnim uspehom iz pedagoške skupne na filozofski fakulteti Aleksandrova univerze o Ljubljani gđ. Zofka Brečkova iz Maribora. Čestitamo!

— Iz zdravniške službe. Dr. Krdžić Milivoje, sanitetni poročnik in dr. Cirlović Radovan, v d. upravnika privredne vojne bolnice v Mariboru sta vpisana v imenik zdravnikov zdravniške zbornice za dravsko bolnino.

— Svetovni prenos »Prodane neveste«. Češkoslovaški radio bo oddajal v torek 27. oktobra iz Narodnega gledališča v Pragi »Prodano nevesto«, ki jo je na novo nastudiral slavni dirigent Václav Talich. Vse predstave bo oddajala tudi češkoslovaška radijska postaja na kratke valove po vsem svetu. Na češkoslovaški državni praznik 28. oktobra bo oddajala slavnostni koncert iz Smetanove dvorane, ki bo na njem Václav Talich dirigiral Smetanov ciklus »Moja domovina«. Razen tega bo oddajal »Prodano nevesto« švicarski radio, Talichov koncert pa francoski radijska postaja v Strassbourgu. Švicarski radio bo v četrtek 29. oktobra ob 21.40 oddajal za proslavo češkoslovaškega narodnega praznika samo češko glasbo in recitacijo.

— Italijani kupujejo našo živino. Uradno se še ni pričelo izmenjavanje blaga med Italijo in Jugoslavijo, italijanski trgovci pa že sklepajo pri nas kupčije. Naši trgovci se najbolj zanimajo za italijansko predivo, italijanski pa za našo živino in les. Po novi trgovinski pogodbi smo dobili v Italiji za živino kontingent 10 milijonov lir. Do konca prihodnjega leta bi morala Italija kupiti v naši državi okrog 27.000 glav goveje živine v vrednosti 33,2 milijona Din. Med italijanskimi trgovci pa prevladuje nazor, da bi bilo treba kupiti v Jugoslaviji vsaj za 20.000.000 lir goveje živine. Italijanom nareč mnogo bolj konvenirajo cene naše živine, nego madžarske in rumunske. Že v tekočem mesecu so Italijani kupili pri nas okrog 15 vagonov živine.

KINO

Danajšnji sporedi

27-30 SLOGA
ZLATI KODRČKI
Shirley Temple

21-24 MATICA
KONFETI
Friedl Czepa, Hans Moser, Leo Slezak, Richard Romanovsky

22-21 UNION
CAROBNI ZVOKI
Marta Eggerth, Paul Hartmann, Georg Aleksander

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri, jutri v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21. uri

— Angleška vojna mornarica zopet v naših vodah? Naša vojna mornarica se pripravila na svečano proslavo 18letnice izobešenja naše zastave na vojnih ladjah v Pulju in dalmatinskih pristaniščih. Ta svečani dan je bil 31. oktobra 1918 in naša vojna mornarica je določila ta dan za svojo vsakoletno slavo. Posebno svečano se bo praznovala ta dan v Šibeniku in Kotoru. Angleško vojno brodolov, ki se mudi zdaj v grških vodah poseti baje v novembru Dalmacijo. Angleške vojne ladje bi se ustavile pred Šibenikom, Kotorom in Splitom.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
v Šiški, telefon 33-87

Adela Sandrock, Leon Slezak, Hana Vaag, Paul Hörbiger
Vas bodo zabavali v komičnem filmu

Gospod brez stanovanja

Predstave v soboto ob 8., v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9., v ponedeljek ob 8. uri

PRIDE: Večno mlada

— Skupščina Jugoslovenskega olimpijskega odbora. Danes ob 15. se prične v Zagrebu skupščina Jugoslovenskega olimpijskega odbora. Skupščina je važna, ker bo na njih izvoljena uprava, ki bo vodila naše olimpijske posle do leta 1940. JOO je bil ustanovljen v Zagrebu 14. decembra 1919, na pobudo prof. Franje Bučarija, ki je bil izvoljen za I. predsednika. V prvem odboru so bili tudi trije Slovenci in sicer dr. Ciril Žižek, Joso Gorec in ing. Stanko Bloudek, v sedanjih upravi je pa dr. Ivo Pirč.

— Ivan Meštrović povabljen v Rumunijo. Rumunski ministrski predsednik Tatarescu, ki se mudi zadnje dni v Beogradu, se je večeraj sestel z našim slavnim kiparjem Ivanom Meštrovićem Govorila sta o postaviti spomenika kralju Karolu I. in kralju Ferdinandu v Bukarešti. Oba spomenika bo izdelal Meštrović, ki je odgovarjal skupaj z rumunskim ministrskim predsednikom v Bukarešto.

— Iz »Službenega lista«. Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 86 z dne 24. t. m. objavlja odločbi kraljevskih namestnikov o zaključitvi rednega zasedanja Narodne skupščine in senata in otvoritvi novega rednega zasedanja, uredbi o oprostitvi takse za prenos nepremičnin, ki jih pridobijo denarji, in o tej razpravi

bi, navodila za izvrševanje uredbe o oprostitvi od takse za prenos nepremičnin, ki jih pridobijo denarji, in o tej razpravi, uredbi o odkupovanju domačega bomaža, navodila za pogodbe o kartelih in za zborovanje članov kartelov, potni pavišal in uniforma davčnih uradnikov, sredstvo za denaturiranje sladkorja, novi tečaji za državne papirje, obračunavanje zlatega franka pri pobiranju takse za vizum potnih listov, pristop republike Čile k mednarodni konvenciji o prepovedi uporabe belega (rumenega) fosforja v industriji vžgalic, pristop Estonije k mednarodni konvenciji o pobiranju prometa in trgovine z nemoralnimi publikacijami, pristop Tangerškega pasu k konvenciji pariske unije za zaščito industrijske svojine, odločbo o meji med ribarstvom okrajema št. 73 Zuzembek in št. 74 Šoteska, zdravstvena policajka navodila in oglasila o varstvu čistote in higijene na sticah, v obratovalnicah in hišah v mestu Ljubljani.

KINO MOSTE

Danes ob 20. in jutri ob 15., 17. in 20.

DVA SPORODA NAENKRAT!

TIRALICA

Policajski vefilm

Jennie Gerhardt

Ljubavna drama s SYLVIO SIDNEY

PARAMOUNTOV TEDNIK

Cene Din 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50

— Železniškim vpokojencem in vdovam v vednost. Do sedaj so sinovi vajenci imeli pravico do železniške legitimacije samo do 18. leta starosti. Odslej pa imajo tudi po 18. letu pravico do železniške legitimacije in temporarne karte.

— Osnutek novega jugoslovenskega občega državljanstva zakonika je izdalo Društvo slušateljev juridične fakultete v obliki dobe izdelanih skript. Osnutek stane 60.— Din in se naroča pri Društvu slušateljev juridične fakultete na univerzi v Ljubljani. Pošljamo po povzetju.

— Blaznikova Velika Pratika za leto 1937. je zopet izšla. Ta naš ljudski koledar je med Slovenci najbolj priljubljen in domač. Celo naši izseljenci ga radi naročajo, ker jih spominja na domovino in mlada leta. Cena enemu izvodu je 5 Din. Dobi se v tiskarni J. Blaznikova nasled. v Ljubljani, Breg št. 10-12 in v trgovinah.

FILMSKA MATINEJA Z.K.D.

JARMILA NOVOTNA

v najlepši Leharjevi opereti

FRASQUITA

Hans Bollmann, Heinz Rühmann, Hans Moser

Leharjeve melodije, glas Jarmile Novotne in Moserjevi dovptli. Če že ne za vsakega vasa, pa vsaj za vsakega nekaj!

Predstave v soboto 24. okt. ob 14.15 popoldne in v nedeljo 25. okt. ob 10.30 dopoldne.

VELITNEM KINU MATICI

Cene sedežev Din 3.50 in 5.50

— Radio Ljubljana bo prinašal jutri v nedeljo 25. t. m. ob 20.20 operetne duete opernega pevca g. Francela in gđ. Dragice Sokove.

— Važno za avtomobilski in vprežni promet: Železniški prelaz na Polhovgrajski cesti na Viču bo dne 27. t. m. od 7 do 16 ure zaprt za ves vozovni promet, ker se bo pripravljala železniška proga na tem križišču. Mogoče bo le prehod za pešce in kolesarje. V tem času bodo vozila iz Dobrave proti mestu vozila po občinski cesti čez železniški prelaz pri km 436.307 pri Viškem popkopišču na Tržaško cesto. Vozila iz mesta proti Dobravi pa v obratni smeri. Istotako bo dne 29. t. m. od 7 do 16 ure zaprt tudi železniški prelaz pri km 436.9002 na Tržaški cesti pri Dolgem mostu na Viču. V smeri proti mestu bodo vozila od Klobasarja na Tržaški cesti preko Kozarij na Polhovgrajsko cesto, do viške cerkve. Vozila iz mesta proti Logatcu pa v nasprotni smeri.

— Ustanove iz podpornega sklada Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, za podpiranje osiromašenih in onemoglih bivših pripadnikov Zbornice za TOI, Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpišuje za leto 1936, za uboge onemogle bivše svoje pripadnike in njihove udove ustanove po Din 100.—. Prošnje naj se pošljejo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 20. novembra 1936, opremljene z dokazi kakor tudi s potrdilom občinskega urada in pristojnega združenja, da je prošilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, pa je sedaj ne izvršuje več, ker zaradi onemoglosti ne more več delati in je obubožen, odnočno da je prošilec onemogel uboga vdova bivšega zborničnega pripadnika. Prošnje omih, ki niso izvrševali samostojno kakšnega obrta ali trgovine in torej niso nikdar bili zbornični pripadniki, ne prihajajo v poštev.

Matineja kina Union

Danes ob 14.15 in jutri ob 11. dop.

po znižanih cenah 3.50 in 5.50 Din

FRANČISKA GAAL: PETER

Smeh! Smeh!

— Močan potres. Seizmografski aparati na Ljubljanski univerzitetni potresni opazovalnici so večeraj ob 7.36 zaznamovali močan potres, ki ga sicer pri nas ljudje niso čutili, picerter potresa je moral biti v oddaljenosti približno 80.0 km od Ljubljane. Potres so beležili aparati eno uro in sicer brez preledka. Dosele je še ni moglo ugotoviti, kje je bil potres.

— Pojasnilo. Pred dnevi smo poročali o tragični smrti uradnika Kmetiča, ki ga je avtobus na logaški cesti do smrti povozil, ko se je peljal z mesarjem A. Rusom iz Dolnjega Logatca v Ljubljano. Državni tožilec je ogradil g. Rusa zaradi malomarne vožnje. V našem poročilu o tej razpravi

Vsem iz Ljubljane in okolice!

KINO IDEAL PREDVAJA TE DNI
GRANDIOZEN FILM

„KRIZARJI“

Vsi, ki so ta vefilm že gledali, si ga želijo še in še videti. Oni pa, ki ga bodo zamudili pogledati, ne bodo poznali največjega čuda filmske tehnike, ki je prikazana v tem mojstrskem delu.

Predstave se ob 16., 19. in 21.15 uri.

Ne samo soseda tudi Vi morate biti elegantno oblečena!

Izberite pri nas blago, ki Vam ugaja

„manufaktura“ k. d.

trgovina, ki Vas želi boljše postreči

Mestni trg 17.

smo po pomoti sporočili, da je zaradi te neurede prišel g. Rus v zapor. Prišel je pred sodnike in ne v zapor, ker so ga po ne-sreči odpeljali v bolnico, ker je bil tudi sam poškodovan. Zaprt g. Rus, ki je znan poštenjak in ugleden obrtnik v Logatcu, še ni bil nikdar.

— Nova grobova. V Kranju je večeraj umrla posestnica ga. Helena Pavšlar. Pokojna je bila daleč naokrog znana kot vzorna mati in dobra gospodinja. Poleg svojcev jo bodo težko pogrešali vsi, ki so poznali njeno plemenito sree. Pogreb bo jutri ob 16.30 na pokopališču v Kranju. V Ljubljani pa je umrla danes hišna posestnica ga. Vida Mele, roj. Kosiček. Poleg težko prizadetega soproga zapušta žalujčo hčerko Vido ter brata Ivana in Jožeta. Pogreb bleda žene bo jutri ob 16. iz Florjanske ulice št. 17. Bodi jima lahka zemlja, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje.

Kino Sloga

Danes ob 14.15 in jutri ob 11. dop.

Vojni poročevalac

po znižanih cenah 3.50 in 5.50 Din

— Pregled letos še nepregledanih metnih vozil bo v arodo 28. t. m. od 10.30 ure v Ljubljani pred policijsko stražnico na Bregu (poleg šenjakovega mosta). Uprava policije v Ljubljani poziva prizadete lastnike iz Ljubljane in okoliških srezov: Brezice, Črnomelj, Kamnik, Kočevje, Kranj, Krško, Laško, Litija, Ljubljana, Logatec, Novo mesto, Radovljica in Skofja Loka, da iz svojih posledice pravočasno pripeljejo svoja vozila pred komisijo za preizkušnjo vozil. To je zadnji pregled in se bo proti vsem, ki se ne bodo odzvali temu zadnjemu pozivu, postopalo kazensko ter jim prepovedalo promet z nepregledanimi vozili.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večnoma oblačno in zmerno toplo vreme. Večraj je nekoliko deževalo v Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 17, v Zagrebu, Sarajevu in Skoplju 16, v Mariboru 14, v Ljubljani 13.4, v Beogradu 12. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767.4 mm, temperatura je znašala 7.2.

— Veliko tihotapstvo tobaka. Zagrebška policija je razkrinjala družbo tihotapcev tobaka, ki je že dolgo poslovala in zaslužila težke tisočake. Tihotapci so kupovali tobak po 40 Din, prodajali pa po 200 Din. Policija je zapolnila 105 kg najfinjšega hercegovaškega tobaka. Družba je bila zelo dobro organizirana, vodji jo je policiji že dolgo znani Ante Tomas, spreten tihotapec. Tobak so dobivali večinoma iz Livna.

— Zena z denarjem in dragulji izgnila. Zagrebški gostilničar Ivan Falič je prijavil policiji, da je brez sledu izgnila Zora Ivančič, stara 24 let. Falič in Ivančičeva sta živela v divjem zakonu. Z njo je izgubil 28.000 Din, vložna knjižica. Mestne hranilnice za 20.000 in za 10.000 Din nakita. Ivančičeva je vzela s seboj tudi 14-letno gostilničarjevo hčerko Romanico. Falič domneva, da je popihala proti Sisku in sicer z nekim Franjo Muradom. Policija je izdala za njo tiralo.

— Nova planinska kočna na Sljemenu. Jutri bo na Sljemenu pri Zagrebu svečano otvorjena nova planinska kočna Pension Prekratč, v kateri je 10 sob in lepa jedilnica.

— Za novinarja se izdaja. V Zagrebu se je zopet pojavil slepar in pustolovec Mirko Weiss, ki se izdaja navadno za novinarja, sotrduknika zagrebških in beograjskih listov ter izvablja od trgovcev donar, češ da nabira oglase. Policija je izdala za njim tiralo. Slepar nastopa pod imisljnim imeni, najraje kot Mirko Lukač ali Mirko Vlakovič. Rojen je bil leta 1901 v Osijeku in je po poklicu privatni uradnik.

— Američani se boje nevarnosti v Sredozemskem morju. Agencija »American Express« iz New Yorka je organizirala za začetek prihodnje pomladi in za letošnji avgust dvojce potovanj ameriških izletnikov na velikem potniškem parniku »Ayutania«. Obe potovanji so pa Američani odpovedali in sicer zaradi nesigurnosti na Sredozemskem morju.

Iz Ljubljane

— Kongres simfonijskih delavcev. Jutri ob 9. bo v sejni dvorani mestnega magistrata I. kongres simfonijskih delavcev Jugoslavije. Kongres ima namen doleteti emigracije, po katerih naj se izpopolni delo za razvoj in povzdigo zimskega športa, izboljša organizacija in tehnični usroj, dalje kako naj se pritegne mladina in sploh zbudijo večje zanimanje med ljudstvom. Na kongresu bo poročal poseben kongresni referatni odbor, ki je bil izvoljen na zadnjem rednem občnem zboru JZSS in ki je že izbral potrebo gradivo, ki se bo po sklepu kongresa izročilo v izvajanje posameznim sekcijam. Referati obsegajo nova določila glede poslovanja mladinske sekcije, tehnične sekcije, zdravstvene sekcije, propagandne sekcije in organizacijske sekcije. Po izvolitvi sekcij bo kongres prekinjen in se bo nadaljevalo ob 15. e poročili sekcij, dalje se bo glasovalo o predloženih resolucijah, nakar bo kongres zaključen.

— Velik film, ki žanje triumf. »Križarji« je naslov filma, v katerem je slavni ameriški režiser Cecil B. de Mille prikazal največjo viteško epopejo srednjega veka — križarske vojne. Nepozabne so slike v katerih se nam tu na platnu razvija pohod evropskih kraljev na čelu svojih železnih vojsk v deželo, kjer je tekla zibelka krščanstva, da jo iztrga iz rok krivoverških Saracenov. S čudovito mično realizmo so prikazani krvavi boji križarskih viteзов pred trdnjavo Acre, ki jo brani mogotni sultan Saladin ter spopadi saracenskih in krščanskih viteзов pred Jeruzalemom, ki nepremagljivo ostane v rokah nevernikov. Z močnem krščanstvom ni moglo premagati islama, šele strtemu so se odprla vrata do legendarnega Božjega groba, da so se pred njim lahko poklonili ostanki krščanskih vojsk in da je ob njem v ljubezni našlo pokoj nemirno srce legendarnega angleškega kralja Riharda Levjestrnega ob svoji izvoljenki Berengariji. — Film, ki nam ga je »Križarji« ustvaril Cecil B. de Mille je nedvomno njegovo najmočnejše delo in vobče eno najboljših del filmske produkcije sploh. Ničče, ki se neče pripraviti ob resničen užitek, naj ne zamudi prilike, da si ogleda to mojstrovino filmske umetnosti, ki teče v kinu »Ideal«.

— III. poljudno-znanstveno predavanje Prirodoslovnega društva. Kako organizmi nadomeščajo izgubljene dele II. Predaval bo univ. profesor dr. Hadži J. Dočim nam je v prvem delu predavatelja pokazal regeneracijo, t. j. obnavljanje izgubljenih delov organov pri nižjih živalih in pri rastlinah, nam bo v tem drugem delu povedal, kako se vse to vrši pri višjih živalih, t. j. v prvi vrsti pri vretenčarjih. Pri tem bo pokazal tudi na izrodke regeneracije, ko se na podlagi podobnih dražljajev, kot nastopijo pri dejanskih izgubi katerega dela, razvijajo popolnoma nepotrebni in odvečni organi. Lep tak zgled imamo v kači z dvema glavama,

—lj Manica Komanova teče obolela. Pisateljica in priljubljena predavateljica v radiu, magistratna uradnica Manica Komanova je pred dnevi težje obolela in je morala na zdravljenje v epišno bolnico. Manica je že pred meseci prešla dve operaciji zaradi obolenja na slepem črevesu, njeno stanje pa se je v zadnjem času ponovno poslabšalo. Njeno zdravlje je posebno trpelo odkar se je morala umakniti v službi iz kulturnega od dela na magistratu, kjer je desetletja delovala v svojem priljubljenem arhivu, na novo mesto, ki je zahtevalo od nje večjih naporov. Čeprav močno oslabela, pa je naša Manica ostala taka, kakršna je bila in je vzile križem in težavam tudi v bolnici med boleznijo ohranila svoj pristni humor in mnogo dobre volje. Številnim njenim obiskovalcem ve zmerom povedati kako zabavno in je polna optimizma. Upamo, da se bo kmalu popravilo tudi njeno zdravstveno stanje, na veselje širokega kroga njenih prijateljev in znancev in mladine, ki tako rada posluša v radiu »teto Manico«.

—lj Večerni trgovski tečaj na Christofovem učnem zavodu, Domobranska 15: Pouk prične v ponedeljek 26. oktobra. Informacije in prijave vsak dan, tudi do 7. ure zvečer. Poučujejo se tudi posamezni predmeti.

—lj Češkoslovaški narodni in državni praznik 28. oktobra proslavi Jugoslov.-češkoslovaška liga v Ljubljani na svečan način z otvoritvijo velike razstave češkoslovaške knjige v sredo ob 20. JC liga poziva zavodno slovensko ljubljansko inteligenco, da se te proslave kot vsako leto polnoštevilno udeleži.

OGLEDITE SI NOV SPORED

v dancingu »Nebotičniku«, kjer nastopajo: čarovni mojster Arno Ball, ki vzbuja s svojimi izrednimi eksperimenti in čarovnjami veselo razpoloženje ter polno smeja in zabave. Plesni duo Derks s posebnimi plesnimi atrakcijami ter plesalke: Tatjana, Violetta, Gerda in Sonja. Začetek ob 23. Vstop prost.

—lj Filmska matineja ZKD je zopet novo presenečenje za kinopubliko, saj poje v eni najlepši opereti svetovnega formata, priljubljena Jarmila Novotna v naslovni vlogi kot Frasquita. Opereta »Frasquita« je en sam niz nepozabnih melodij, film pa jo je opremil z vsem čarom sončnega juga, z idilami razpisne žive prirode in morjem. In če že govorimo o opereti, ne smemo pozabiti na neizbežne dramske konflikte, ki jih reši Hans Moser tako edinstveno po svoje, da vzbuja pri publiku vedno in vedno veselo razpoloženje in dobre volje več kot preveč. Kot kriterij navajamo samo glavne vrhove: Jarmila Novotna, Hans Bollmann, Heinz Rühmann in Hans Moser in upamo, da smo s tem popolnoma upravičili sloves Leharjeve filmske operete »Frasquita«.

Predstave v Elitnem kinu Matici v soboto 24. t. m. ob 14.15 in v nedeljo 25. ob 10.30. uri dop. vse posetnike, ki so prišli preteklo nedeljo prepreso k predstavli, ponovno opozarjamo, da se vsrjšijo nedeljske matineeje ZKD na splošno željo občinstva redno ob pol 11. in ne več ob 11. kakor doslej! Cene sedežev 3.50 in 5.50 Din.

—lj Nemščino, stenografijo, strojepis, knjigovodstvo itd. se lahko naučite v dnevnem ali večernem tečaju na Christofovem učnem zavodu, Domobranska 15. Honorar najnižji. Informacije in prijave vsak dan.

— Velik film, ki žanje triumf. »Križarji« je naslov filma, v katerem je slavni ameriški režiser Cecil B. de Mille prikazal največjo viteško epopejo srednjega veka — križarske vojne. Nepozabne so slike v katerih se nam tu na platnu razvija pohod evropskih kraljev na čelu svojih železnih vojsk v deželo, kjer je tekla zibelka krščanstva, da jo iztrga iz rok krivoverških Saracenov. S čudovito mično realizmo so prikazani krvavi boji križarskih viteзов pred trdnjavo Acre, ki jo brani mogotni sultan Saladin ter spopadi saracenskih in krščanskih viteзов pred Jeruzalemom, ki nepremagljivo ostane v rokah nevernikov. Z močnem krščanstvom ni moglo premagati islama, šele strtemu so se odprla vrata do legendarnega Božjega groba, da so se pred njim lahko poklonili ostanki krščanskih vojsk in da je ob njem v ljubezni našlo pokoj nemirno srce legendarnega angleškega kralja Riharda Levjestrnega ob svoji izvoljenki Berengariji. — Film, ki nam ga je »Križarji« ustvaril Cecil B. de Mille je nedvomno njegovo najmočnejše delo in vobče eno najboljših del filmske produkcije sploh. Ničče, ki se neče pripraviti ob resničen užitek, naj ne zamudi prilike, da si ogleda to mojstrovino filmske umetnosti, ki teče v kinu »Ideal«.

—lj Nemščino, stenografijo, strojepis, knjigovodstvo itd. se lahko naučite v dnevnem ali večernem tečaju na Christofovem učnem zavodu, Domobranska 15. Honorar najnižji. Informacije in prijave vsak dan.

— Velik film, ki žanje triumf. »Križarji« je naslov filma, v katerem je slavni ameriški režiser Cecil B. de Mille prikazal največjo viteško epopejo srednjega veka — križarske vojne. Nepozabne so slike v katerih se nam tu na platnu razvija pohod evropskih kraljev na čelu svojih železnih vojsk v deželo, kjer je tekla zibelka krščanstva, da jo iztrga iz rok krivoverških Saracenov. S čudovito mično realizmo so prikazani krvavi boji križarskih viteзов pred trdnjavo Acre, ki jo brani mogotni sultan Saladin ter spopadi saracenskih in krščanskih viteзов pred Jeruzalemom, ki nepremagljivo ostane v rokah nevernikov. Z močnem krščanstvom ni moglo premagati islama, šele strtemu so se odprla vrata do legendarnega Božjega groba, da so se pred njim lahko poklonili ostanki krščanskih vojsk in da je ob njem v ljubezni našlo pokoj nemirno srce legendarnega angleškega kralja Riharda Levjestrnega ob svoji izvoljenki Berengariji. — Film, ki nam ga je »Križarji« ustvaril Cecil B. de Mille je nedvomno njegovo najmočnejše delo in vobče eno najboljših del filmske produkcije sploh. Ničče, ki se neče pripraviti ob resničen užitek, naj ne zamudi prilike, da si ogleda to mojstrovino filmske umetnosti, ki teče v kinu »Ideal«.

—lj Nemščino, stenografijo, strojepis, knjigovodstvo itd. se lahko naučite v dnevnem ali večernem tečaju na Christofovem učnem zavodu, Domobranska 15. Honorar najnižji. Informacije in prijave vsak dan.

— Velik film, ki žanje triumf. »Križarji« je naslov filma, v katerem je slavni ameriški režiser Cecil B. de Mille prikazal največjo viteško epopejo srednjega veka — križarske vojne. Nepozabne so slike v katerih se nam tu na platnu razvija pohod evropskih kraljev na čelu svojih železnih vojsk v deželo, kjer je tekla zibelka krščanstva, da jo iztrga iz rok krivoverških Saracenov. S čudovito mično realizmo so prikazani krvavi boji križarskih viteзов pred trdnjavo Acre, ki jo brani mogotni sultan Saladin ter spopadi saracenskih in krščanskih viteзов pred Jeruzalemom, ki nepremagljivo ostane v rokah nevernikov. Z močnem krščanstvom ni moglo premagati islama, šele strtemu so se odprla vrata do legendarnega Božjega groba, da so se pred njim lahko poklonili ostanki krščanskih vojsk in da je ob njem v ljubezni našlo pokoj nemirno srce legendarnega angleškega kralja Riharda Levjestrnega ob svoji izvoljenki Berengariji. — Film, ki nam ga je »Križarji« ustvaril Cecil B. de Mille je nedvomno njegovo najmočnejše delo in vobče eno najboljših del filmske produkcije sploh. Ničče, ki se neče pripraviti ob resničen užitek, naj ne zamudi prilike, da si ogleda to mojstrovino filmske umetnosti, ki teče v kinu »Ideal«.

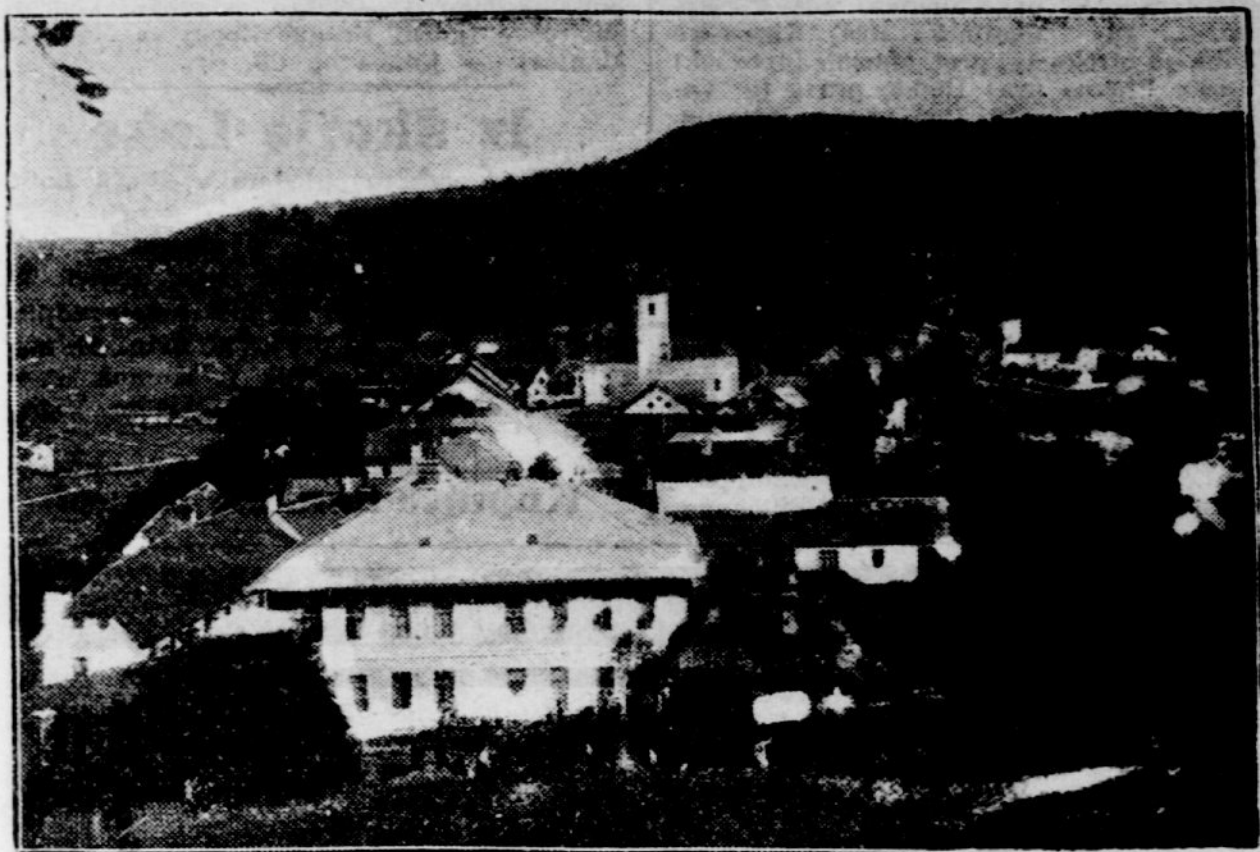
—lj Nemščino, stenografijo, strojepis, knjigovodstvo itd. se lahko naučite v dnevnem ali večernem tečaju na Christofovem učnem zavodu, Domobranska 15. Honorar najnižji. Informacije in prijave vsak dan.

— Velik film, ki žanje triumf. »Križarji« je naslov filma, v katerem je slavni ameriški režiser Cecil B. de Mille prikazal največjo viteško epopejo srednjega veka — križarske vojne. Nepozabne so slike v katerih se nam tu na platnu razvija pohod evropskih kraljev na čelu svojih železnih vojsk v deželo, kjer je tekla zibelka krščanstva, da jo iztrga iz rok krivoverških Saracenov. S čudovito mično realizmo so prikazani krvavi boji križarskih viteзов pred trdnjavo Acre, ki jo brani mogotni sultan Saladin ter spopadi saracenskih in krščanskih viteзов pred Jeruzalemom, ki nepremagljivo ostane v rokah nevernikov. Z močnem krščanstvom ni moglo premagati islama, šele strtemu so se odprla vrata do legendarnega Božjega groba, da so se pred njim lahko poklonili ostanki krščanskih vojsk in da je ob njem v ljubezni našlo pokoj nemirno srce legendarnega angleškega kralja Riharda Levjestrnega ob svoji izvoljenki Berengariji. — Film, ki nam ga je »Križarji« ustvaril Cecil B. de Mille je nedvomno njegovo najmočnejše delo in vobče eno najboljših del filmske produkcije sploh. Ničče, ki se neče pripraviti ob resničen užitek, naj ne zamudi prilike, da si ogleda to mojstrovino filmske umetnosti, ki teče v kinu »Ideal«.

—lj Nemščino, stenografijo, strojepis, knjigovodstvo itd. se lahko naučite v dnevnem ali večernem tečaju na Christofovem učnem zavodu, Domobranska 15. Honorar najnižji. Informacije in prijave vsak dan.

Višnja gora dobi moderno kopališče

Potrebe siromašnega ljudstva so ga prilekale v življenje
in ljudstvo ga pomaga graditi

Višnja gora, 23. oktobra. Že več mesecev grada Višnjani moderno kopališče, ki bo prvo te vrste na Dolenjskem v javnosti po močeh o tem, kakor da bi se bali, da bi jim ga kdo ne odnesel. Vendar pa je ta njihov strah neupravičen in so samo skromni tako, saj je skromen tudi njihov patron polj — da se nečisto preveč bahati v javnosti. Ne, nočejo, skoraj bi morali reči nočeta, kajti glavna delavca, na katerih leži vsa skrb in odgovornost sta končno le Groznik Franc in Turk Alojz. Ta dva sta začela, ta dva začetnika javnosti, ta dva žrtvueta mnogo truda in časa. Zanimalo me je, kaj sodita o svojem delu, kakšne križe in težave imata in kakšne načrte za bodočnost. Našel sem ju med delavci, enaka med enakimi.

— Zakaj ste pričeli graditi kopališče? Že pred desetimi leti so mislili napraviti kopališče v Preglji. V ta namen so prišli že komisije, vendar se pa Višnjani takrat še nismo zavedali važnosti takega podjetja. Danes so se razmere spremenile. Višnja gora je mesto, njeni prebivalci so pa po ograničeni večini mali posestniki, obrtniki, trgovci in gostilničarji, ki ne pridelajo nič toliko, da bi preživel svoje družine eno tretjino leta. Obrtniki je uničila industrija trgovca in gostilničarje gospodarska kriza. Zgradbina je tako občutna davščina, da plača hišni posestnik v Višnji gori več davka kakor okoliški kmetič posestnik. Na vse načine se je že hotelo in poskušalo pomagati Višnjani. Nehote smo se spomnili, onih lepših časov pred svetovno vojno, ko je Višnja gora cvetela kot letovišče. Sem so prihajali naj več srednji sloji iz sedaj zasledenega Primorskega, predvsem iz Trsta in Pože. Od časa do časa se je tudi zdelo ustaviti za kak teden v Višnji gori; kak letovišar, ki pa nas je kljub vsestranski pozornosti, da ga zadovoljimo, zapustil vedno z vžarom, da nimamo vode za kopanje. Takih primerov je bilo toliko, da smo sprevideli, da je vsako delo za povzdigo tujeskega prometa v Višnji gori pa se nam je videlo tako življenjsko potrebno, da vsaj malo pomoremo tujcem, morda v vsej dravski banovini najbednejšemu ljudstvu. Kljub temu, da smo že videli vso našo revščino in vse ogromne težave, združene s tako velikim delom, se nismo ustrašili pričeti z gradnjo prepotrebne kopališča.

Zelo nas veselilo, da se zanimamo za naše delo. Zato mislimo, da vas bo to delo še bolj zanimalo, če vam povemo, da je to delo najnižjih slojev, siromašnih, poštenih in živahni, za gospodarski napredek vnetih. Razen g. bana nismo imeli nobene zaslombe.

— Kako ste torej začeli delo brez denarja? To je tako vprašanje. Delali smo po večini sami. Okoliški kmetje so nam darovali mnogo lesa in ga tudi sami pripeljali. Nekaj takih skupin imamo slikarjev, da jih tako ohranjamo pozabljivosti. Kar se tiče denarnih zbirsk, so to prispevki res siromašnih slojev. Dobro situirani bogatejši sloji, ki bi bili moralno dolžni; nas podpreti, so nas omalovaževali in nismo dobili pri njih nikake podpore.

— Kakšni so delavci in kako jih plačujete? Delajo najsiromašnejši; iz naše občine. Od nobene hiše ne vzamemo dveh delavcev.

Plačani so slabo, ker smo sami siromaki. Zaslužijo na uro po dva Din. Pripominjamo, da vsakega delavca opozorimo, da je to prav za prav zaslužkarovo delo, kljub temu pa je tako velik naval prosilcev, ker je trenutno v naši okolici to edino večje delo, kjer je mogoče siromakom vsaj nekaj zaslužiti za vsakdanje potrebe.

— Ali niste med delom spremenili načrta? Načrt bazena je nekoliko spremenil tehnični oddelek banške uprave. Kakor vidite imamo zdaj iz bazena naraven odtok, ki je dolg 300 m. Počeznih je 360 30centimetrskih cevi, ki smo jih izdelali v lastni režiji. Stroški kopališča so se pri tem seveda povečali, vendar pa bo rešila vsako lelo veliko manjša, ker odpade električni agregat za izpraznitev bazena. Bazen je dolg 33,33 m, širok 12,50 m, največja globina pa je samo 1,70 m. Ta globina se poveča za 30 cm, ako zapremo odtok. Možnost plavanja bo po vsem bazenu in je kot tak zelo prikladen za skakanje. Mislimo, da se redko dobijo bazeni, v katerem se bo izmenjavalo toliko vode; zato bo kot nalašč za tujski promet z vedno čisto in toplo vodo. Poleg njega bo nameščen otroški bazen, ki pa bo imel poseben svoj odtok in odtok.

— Koliko materiala ste že porabili? Do sedaj smo porabili nekaj nad 150 m³ kamna, 200 m³ peska, 3 vagonce cementa, 1500 kg železa, 20 m³ lesa itd. Sam bazen je proračunan na 125.000 Din.

— Kakšna bo zunanja slika kopališča? Na to vam danes nikakor še ne moremo s sigurnostjo odgovoriti. Celotno lice kopališča bo odprto proti železniški progi in glavni cesti Ljubljana—Novo mesto, to že zaradi reklame. Postavili bomo ločeno moško kabine in skupno moško oblačilnico od ženskih kabin in skupne ženske oblačilnice. Nekako pri vstopu pride stanovanje za upravnika in kopališko restavracijo. V neposredni bližini kopališča bo teniš igrišče, ki bo pozimi preurejeno v drsališče, okrog in okrog kopališča pa bo lepo urejen cvetlični park.

Prišli so delavci po nova navodila. Zato sem se poslovljal od prijaznih gospodov v žilji, naj bi delo hitro napredovalo in rodilo obilno sad. Naj še omenim, da nadzoruje tehnična dela pri gradnji kopališča g. inž. Maček z banške uprave, ki kaže za potrebe Višnje gore mnogo zanimanja in razumevanja.

Tako stopa torej tudi Višnja gora končno med naše napredne in napredujoče kraje in če bodo razmere v bližnjih letih kolikšne ugodne, ni več daleč čas, ko bo konec dosedanje revščine tega našega slikovitega mesta. Najprej Poževce, ki je v kratkem razdobju dveh let po vsej pravici zaslovelo že daleč naokrog, zdaj pa še moderno kopališče. To sta že dva važna pogoja za uspešen razvoj tujeskega prometa.

POVSOD ŽENA

Na pokopališču se poslavlja govornik od umrlega prijatelja ob odprtem grobu in pravi: — Naš dobri prijatelj je bil poklican s tega sveta nenadoma sredi družinske sreče in zapustiti je moral mlado, komaj 24 let staro vdovo...

Objokana vdova: Oprostite, gospod, 22 let staro.

Mesto lenuhov

Najmirnejše mesto na svetu je Kueijang v južnokitajski provinci Kueičau. To mesto šteje nad 150.000 prebivalcev, ki so morda še preveč mirni in o katerih lahko po pravici trdimo, da večino svojega življenja prepea. Strastno so namreč udani kajti opija, ki ga pridobivajo v tej provinci največ na svetu. Na avtobusnih postajališčih v Kueijangu so postavljene za kadilce opija posebne hišice. Do devetih zjutraj vse mesto spi, ob desetih ljudje zajrkujejo in pokade nekaj pipic opija, po katerih je treba zopet malo počivati. Opoidna, ko stoji solnce najvišje, padejo njegovi žarki na lečo, pritrjeno na topu, leča zažge smodnik in top se sproži. To pomeni, da se je pričel v Kueijangu dan. Mesto se prebudi, trgovine in uradi se odpro.

Nankinška vlada pa ne kaže posebnega razumevanja za tak način življenja. Odredila je namreč, da mora v štirih letih kaja opija iz mesta povsem izginiti. Policija ima pravico vsakemu kadilcu vzeti cigareto iz ust in pogledati, če ni v nji opija. Vanko makovo polje bo visoko obdavneno. Na drugi strani bodo pa riševa polja oproščena vseh davkov. Med ljudstvom prireja predavanja o škodljivosti opija. Nočni čuvaji razbijajo v mestu zgodaj zjutraj po vratih zaspancev, da jih opozore, da bi lahko že vstali in prišli za delo. Kueijang ni samo najmirnejše mesto na svetu, temveč tudi pravo mesto lenuhov.

Centralni kolodvor v Bruslju

V Bruslju bo zvezan severni kolodvor s južnim. Vmesno poslopje so začeli graditi nekaj let pred vojno, med vojno so dela potivala, zdaj se pa gradnja z vso naglico nadaljuje. Načrt zveze in centralnega kolodvora sredi mesta je bil dolga leta predmet spora, ki je razdelil ves belgijski narod v dva tabora. Med zadnjim parlamentarnim zasedanjem so zmagali končno pristajali graditve vmesnega poslopja in takoj so se znova pričela dela, ki so dolgo počivala. Temu načrtu je bilo treba irtvovati že mnogo zgodovinskih spomenikov in sredi mesta so do tal perušili cel kraj z lepimi ulicami, star nad 100 let. V kratkem začne graditi predor in njemu bodo irtvovali del krasnega botaničnega vrta ter veliko bolnico, ki so jo že izpraznili.

Osnutek predora dolga 40 m in dolžino 36 m. Nad predorom zgrade potzarnico garažo za avtomobile in sicer tako, da bo v primeru vojne služila za zavetišče pred napadi iz zraka. Zvezo s obojema kolodvoroma bodo gradili pod drugo leto. Treba bo preločiti strugo rečice Senne in zvišati ne samo južni, temveč tudi severni kolodvor. Pri tem bodo porušili železobetonski most čez železniške proge, ki je bil izročen prometju šele pred dvema letoma. Stroški za ta dela so ogromni. Samo prvi del predora bo večal okrog 50.000.000 frankov.

Tako skrbje za promet drugod, mi moramo pa še vedno čakati na železniških prelazih v mestu, zlasti na Tvrzovi cesti, tu di po pet ali še več minut, predno se odpru zatvornice.

Kraji največje suše

Da je Španija po svoji zemljepisni legi in podnebnju močno podobna Afriki je splošno znano. Kljub temu je pa do zadnjega prevladovalo prepričanje, da je najbolj suho mesto v Evropi ob K-spiškem morju v Rusiji. V zadnjih 20 letih so pa ustanovili več meteoroloških postaj v Španiji in iz njihovih poročil je razvidno da je v Španiji kraj kjer imajo še manj padavin kakor ob K-spiškem morju. To je opek pas obale južnozahodno od mesta Almeria proti Cartageni in sosedni pas Sredozemskega morja. Začenja se s otokom Albarnom na poti iz Almerie v afriško pristanišče Melilla in zaključuje z otokom Formentera v Balearih.

V teh krajih je bilo v zadnjih 5 do 8 letih povprečno letnih padavin na rtiču Cap de Palos vzhodno od Cartagene 137 mm, v Almerii 170 na rtiču Cap de Gata vzhodno od Almerie 103, na otoku Albarnu 120 in na Formenteri celo samo 75 mm. V zadnjih za tem pasom največje suše pa kolikšna padavin hitro naraste. Mesto Murcia ima povprečno že 380 mm padavin na leto. Valencia pa 740. Tudi nasproti ležeča afriška obala ima več padavin. V okolici pristanišča Melille jih je 484, v Oranu pa 476 milimetrov.

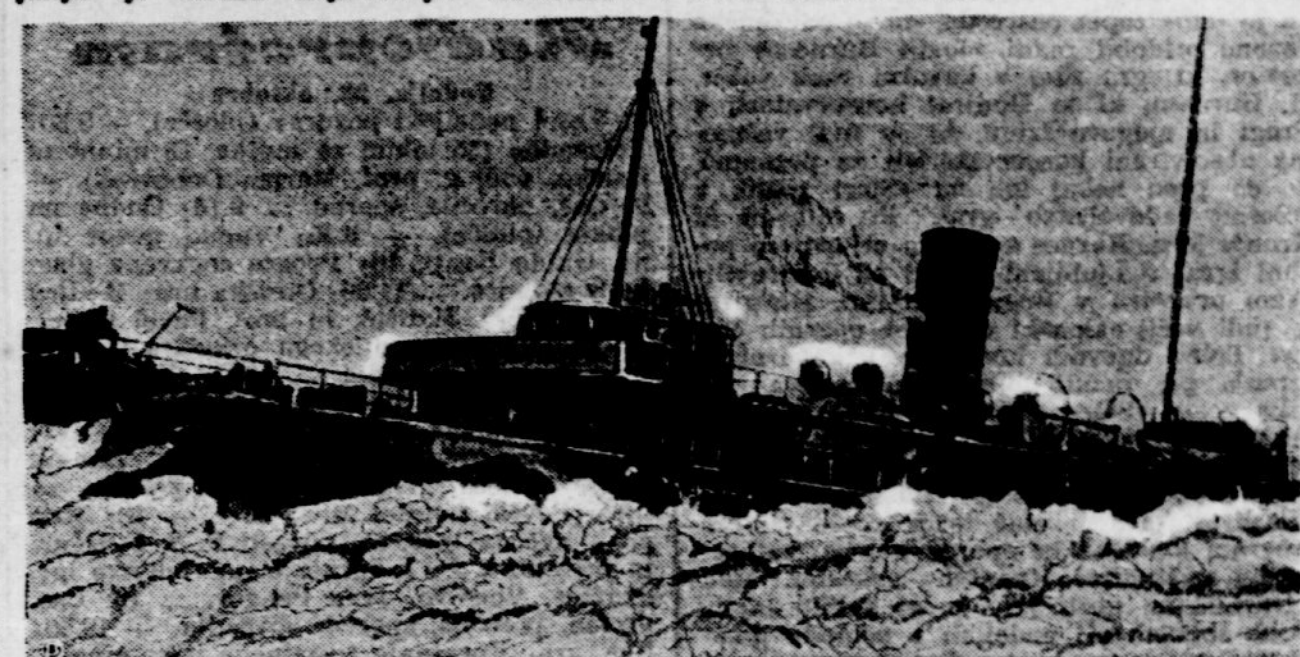
Rusi prodirajo v polarne kraje

Nova odkritja ruskih polarnih raziskovalcev — štirje novi ledolomilci

Sovjetska vlada napenja že več let vse sile, da bi dosegla redno parobrodno zvezo od Murmanska in Arhangelska skozi Barentsovo, Karo, Vzhodnosibirsko, Čukotsko in Behringovo morje do Vladivostoka. To je že star problem, že marsikatera ladja se je razbila ob njem, mnogo človeških življenj mu je bilo irtvovanih. Zljaj mobilizirajo ledolomilce, letala in vse prihodnje moderne tehnike, da bi človek končno premagal ledeno pustnjo. Letošnja plovnostna sezona se bliža koncu. Najznamenitejši polarni ruski raziskovalec prof. O. Smidt v vnatelji glavne uprave Severne morške poti, profesor Samojlov in profesor Vize poročajo o uspehih letošnjih raziskavanj v sovjetskih polarnih morjih.

Ze pot ledolomilcev »Sibirjakova« in »Litke« ter katastrofa ladje »Čeljuskin« je dokazala, da se da doseči redna zveza v polarnih morjih. Lani so plule po Severni morški poti karavane tovornih parnikov pod vodstvom ledolomilcev od vzhoda proti zapadu in od zapada proti vzhodu. Letošnje leto je bilo generalna preizkušnja. V juliju je krenil najmočnejši ledolomilec

Ekspedicija na ledolomilcu »Sadko« je odkrila nove otoke na skrajnem severu Karakega morja. Napravila je zemljevide obal 40 otokov Zemlje Franca Jožefa, kjer je odkrila dva nova otoka, tako da bo mogoče sedaj napraviti točnejši zemljevid Zemlje Franca Jožefa. Med drugimi je ekspedicija ugotovila, da je severni del sootočja Zemlje Franca Jožefa nepravilno zabeležen na zemljevidu, da mora biti zabeležen 12 milj bolj proti severovzhodu. Ne samo hidrografi, temveč tudi hidrologi ekspedicije so imeli polne roke dela. Merili so vaako uro različne morske plasti. Aparat, ki ga je izumil fizik Borjanski, je neprestano avtomatično beležil stopnjo slanosti morske vode. Hidrologi so nad 600krat izmerili globino morja in 350krat toploto zgornjih plasti morja. Ugotovili so, da prodira sicer vzhodno od Zemlje Franca Jožefa v Karako morje mogočna struja tople atlantske vode, ki pa nima nobenega vpliva na led, kakor so utenjaki domnevali. Kajti ta toplejša struja ne prihaja iz globine na površje. Z ladje so vrgli 200 boj, da so določili smer morskih tokov.

»Jermak« k otokom Scotta-Hansena, k otokom Arktičnega zavoda in Izvestij. Ledolomilec »Lenin« in »Litke« sta vodila karavane parnikov, polarna parnika »Sedov« in »Sibirjakov« sta plula do rtiča Čeljuskin in Severne zemlje. Karavana tovornih parnikov pod vodstvom ledolomilca »Krasina« je izmenjala polarnike vseh stanic v vzhodnem odtoku in dopolnila zalogo teh stanic. Parniki »Smolensk«, »Jiskra« in »Vanzetie« so pluli do izliva sibirskih rek in prodirali skozi Karako morje od vzhoda. Po Karanskem morju je plulo leto 20 ladij. Mnoge so zasle v zelo težak položaj, vendar se je pa posrečilo rešiti jih iz objema ledenih gor. Tudi nekaterim ledolomilcem je pretila nevarnost da jih ledne gore stro, pa so se le rešili.

Zelo važno vlogo so igrala pri tem letala. Glavna uprava Severne morške poti ima celo eskadro polarnih letal ki vzdržujejo zvezo med parniki, polarnimi stanicami in morskimi svetilniki ter skrbje da so posadke vedno pravočasno obveščene o stanju ledu in vremena. Zelo dobro so se obnesle tudi vse polarne stanice. Mnoge hidrografske ladje, radijske postaje in morskimi svetilniki. Radijska postaja na Diagonovem otoku je vozil, ki veže vse polarne postaje z moskovsko centralo. V dehnjaveh treh urah so izmenjane brezžične brzojavke med Dixonovim otokom in M skvo Zgodilo se je pa že, da je trajala izmenjava komaj 20 minut.

Važno znanstveno delo je opravila letos ekspedicija na ledolomilcu »Sadko«. Ta ledolomilec je moral večkrat prekiniti znanstveno delo in hiteti na pomoč ogražanim ledolomilcem »Jermaku« »Litvinovu« in »Rusanovu«. Vendar so pa znanstveni uspehi njegove plojbe zelo dragoceni. »Sadko« se je vrnil v Arhangelsk kjer je izkrcal znanstveno ekspedicijo, potem je pa odplul v leningrajsko pristanišče v generalno popravilo, kajti ledene gore so ga močno poškodovale, ko je skušal pri Rudolfovem zemlji rešiti »Rusanova« iz njihovega objema.

Hidrokemski laboratorij je napravil 1000 analiz morske vode v globini 10 do 300 m. Preiskali so morsko vodo glede obsega soli in plinov v ledu, točno so proučili tudi led, ki se napravi iz morske vode. Hidrobiologi so napravili 60 bakterioloških preizkušenj vode in ujeli nad 5000 na dnu morja živečih živali, ki jih bodo rabili za biogeokemične študije. Geologi so na 81 krajih preiskali morsko dno. Ves čas so opazovali tudi vreme, toploto zraka so merili z električnimi toplomeri od morske gladine do vrha jarnora. Aktinograf je vsop pot beležil silo solčne energije, z Meintzovim nihalnim aparatom so pa na 31 krajih izmerili silo privlačnosti.

Znanstvena ekspedicija je izkrcala iz ledolomilca v Arhangelsku okrog 200 zabojev, polnih znanstvenih aparatov in znanstvenega gradiva, ki so ga poslali v laboratorij leningrajskega Arktičnega zavoda, kjer bo razvrščen in obdelan. Prihodnje leto izide obširno znanstveno delo o uspehih te, za moderno znanost tako važne ekspedicije. Za prihodnje leto pripravlja Rusija izpolnitev in povečanje parniškega in letalskega parka glavne uprave Severne morške poti. Med drugim bodo zgrajeni štirje novi mogočni ledolomilci »Krasinovega« tipa.

Moderno

— Ah milostiva, nisem vedel, da ste že tretjič omoženi.

— Zapomnite si gospod: šele tretjič!

PRAVILNA TAKTIKA

Hči: Mati France mi je danes rekla, da sem najkrajše dekle pod solncem. Dovolj prosim, da ga končno povabim k nam. Previdna mati: Dekle, počakaj še, pustiti ga moramo zelo dolgo pri njegovem dobrem mnenju o tebi

NEUMNA NAVADA

— Daj mi no že mir s tem večnim izpraševanjem. To je že preneumna navada, — kara mati svojo hčerko.

— Vem mama, toda tudi naš učitelj ima tako neumno navado.

EMILE GABORJAU ZAKONSKI IN NEZAKONSKI ROMAN.

— Zdi se mi, gospod, da oklevanje tu ni mogoče. — Kako razumete to? — Moja dolžnost, oče, je povsem jasna vsaj zdi se mi tako. Vašemu pravemu sinu se moram umakniti brez besede prihožbe, če že ne brez obžalovanja. Naj pride. Pripravljen sem vrniti mu vse, kar sem mu tako dolgo jema, ne da bi bil slutil resnico: očetovsko ljubezen, njegovo imetje in ime. Pri tem tako širokogrudnem odgovoru stari plemič ni mogel ohraniti miru, ki ga je bil v začetku priporočil svojemu sinu. Obraz mu je posinil in udaril je po mizi s tako silo, kakršne ni bil zmožen še svoj živ dan. On, vedno tako trezen, tako previden, je bruhnil iz sebe tako grde psovke, da bi se jih bil sramoval celo star konjeniški podčastnik.

— Jaz vam pa pravim, gospod, da se to nikoli ne bo zgodilo. Ne, prisegam vam, da se to ne bo zgodilo. Kar se je zgodilo, je prav in tako mora ostati. Naj se zgodi karkoli, slišite, gospod, vse ostane pri starem, tako je moja volja. Vikomte Commarin ostanete če treba tudi pri svoj volji. Vikomte boste do smrti, vsaj do moje. Dokler bom namreč jaz živ, se ne bo uresničil vaš nesposobni sklep.

— In vendar, gospod... je začel Albert boječ. — Postajate zelo drzni, gospod, da mi posegate v besedo! — Je vzklilni grof. — Mar ne poznam že vnaprej vaših ugovorov? Porečete mi, da je to vnebovpišča krivdnost, grd rop. Recimo da je tako in da mene to boli, nego vas. Mar mislite, da šele zdaj obžalujem usodno zablodo svoje mladosti? Vedite, gospod, da se mi že dvajset let smili moj pravi sin. Če dvajset let preklinjam zaradi krutega brezpravja, čigar žrtev je postal. In vendar sem znal molčati ter skriti gorje in očitke vesti, ki me zbadajo ponoči liki boječih trni. Če bi se pa odrekli vi svojim pravicam, bi postalo moje dolgoletno trpljenje naenkrat brezpomembno. Ne, ne dovolim tega.

Grof je čita odgovor na ustih svojega sina pa ga je zadržal s srditim pogledom.

— Mišite torej, — je nadaljeval, — da nisem plakal ob spominu na svojega zakonskega sina, ki se mora boriti z bedo? Mislite, da nisem gojil vroče želje popraviti vse kar sem zakrivil? Bili so dnevi, gospod, ko bi bil dal polovico svojega imetja samo za to, da bi obisk otroke žene, ki sem jo za prepozno ocenil. Zadržal me je strah, da bo plaval nad vašim roštvom senca suma. Žrtvoval sem se temu visokemu imenu Commarinov, ki ga nosim. Dobil sem ga od svojih očetov brez madeža in ako ga zapustite tudi vi sami svojemu sinu. Vaša pobuda je bila dobra, nemočna vendar, toda treba je poznati in njo. Pomislite kakšen škandal bi nastal če bi prišla naša taina na dan. Kaj ne morete uganiti, kako bi se vse to na naše sovražni

ki, ta sodrga domišljavcev, med katerimi živiva? Saj kar drhtim, če pomislim, koliko blata in roganja bi padlo na naše ime! Že preveč rodbin ima oblaten grb, jaz nočem svojega oblatiti.

Grof Commarin je obmolnil, toda Albert se ni upal izpregovoriti. Že od otroških let je bil varen spoštovati in izpolniti najmanjšo željo groznega plemiča.

— Zaman bi si prizadevala, — je nadaljeval grof, — po tej poti ni izhoda. Mar bi vas mogel jutri zatajiti in predstaviti Noela za svojega sina? Mar bi mogel reči: Oprostite, to ni vikomte, oni drugi je. Kaj mislite, da bi ne nastopila proti temu sošišča? Kaj za to, ali je ta ali oni, ki se imenuje Benoit ali Durand ali Bernard. Če se je pa pisal kdo Commarin je en dan je to za vse življenje Morala ni za vse ljudi enaka ker nimajo vsi ljudje nekih dolžnosti. V našem položaju se napake ne dajo popraviti. Oborožite se torej s pogumom in izkažite se dostojnega imena, ki ga nosite. Bliža se vihar, morava mu kličuvati.

Albertov mir je nemalo pripomogel h grofovi vnemi. Vzpodburjen po trdi odločnosti je vikomte poslušal in njegov obraz ni izdal nobenega vtisa. Grof je razumel, da ga ne bo mogel omajati.

— Kaj mi boste odgovorili? — je vprašal.

— Da se mi zdi gospod da nimate niti prjma o vseh nevarnostih ki jih vidim že vnaprej. Ni lahko razburkan razburkan vest.

— Zares — mu je ponorel grof noročljivo v besedo, — vaš vstoj se razburja? Slah si je izbrala svoj trenutek. Vaša občutljivost prihaja pre-

pozno. Dokler ste videli v moji zapuščini slaven naslov in dober tucat milijonov, se je vam smehljala, zdaj se vam prikazuje obremenjena s težkim grehom, z zločinom če hočete. In vi jo hočete sprejeti samo z dobrodelnostjo inventarja. Pustite te neumnosti. Otroci, gospod, so odgovorni za očeta in bodo odgovorni tako dolgo, dokler se boste ponašali z imenom b'agorodnega moža. Hočeš nošes boste moji sokrvec, hočeš nošes boste nosili breme. Položaj je tak kakor sem ga ustvaril in kar koli boste trpeli, verjemite mi, da se ne bo dalo primerljati s tem, kar prenašam jaz že dolga leta.

— Ah, gospod, — je vzklilni Albert — ne gre za to, da prepičate mene, temveč Noela Gerdya.

— Noela? — je vprašal grof.

— Vašega legitiimnega sina. Da, gospod. Ta hip ravmate z menoi tako, kakor bi bil izhod iz teza kočljivega položaja odvisev samo od moje dobre volje. Torej si mislite, da se boste tako lahko spoznale z Gerdym in da bo molčal? In če povzdegne svoj glas, ali upate, da si bo vzel k srcu pomisleke, ki mi jih tu razlagate?

— Teza se ne boim.

— Jaz vam pa pravim, da ste v zmoti, gospod če mi dovolite povedati vam to. Recimo, da ima ta mladenič tako plemenito dušo, da bi si ne želel niti vašega dostojanstva niti vašega imetja. Toda pomislite koliko zlobe bi se morlo nakupiti v njegovem srcu. Saj ni mogoče da bi ne imel munege občutka strašne krivice, ki se mu je zgodila. Zato goji željo no kruti osveti.

— Noheni dokazov ni

Vrednotenje Josip Zupancič. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jezovšek. — Za upravo in inšpektorat del lista Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.